

KURAN'DA ÜMİTVAR OLMAK

**... Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin.
Çünkü kafirler topluluğundan başkası
Allah'ın rahmetinden umut kesmez.
(Yusuf Suresi, 87)**

HARUN YAHYA

**Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.**

**Birinci Baskı: Ocak 2001
İkinci Baskı: Eylül 2001
Üçüncü Baskı: Eylül 2005
Dördüncü Baskı: Ekim 2005
Beşinci Baskı: Ocak 2006
Altıncı Baskı: Temmuz 2006**

**ARAŞTIRMA
YAYINCILIK**

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Entegre Matbaacılık
Sanayi Cad. No: 17 Yenibosna-İstanbul
Tel: (0 212) 451 70 70

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

MÜMİNLERİN ÜMİTVAR HALLERİ

Ümitvar olmak bir mümin vasfıdır
Ümitvar olmanın temeli: "Kadere teslimiyet"
Allah'ın sunduğu sınırsız nimetler, O'na güvenmeyi ve rahmetinden ümitvar olmayı gerektirir
Allah'ın müminlere olan güzel vaatleri ümitvar olmayı gerektirir
Allah'tan "en hayırlısını" ümit etmek
Tevbe kapısı her zaman açıktır
Ümit ve korku arasında olmak

KURAN'DA ALLAH'IN İMAN EDENLERE VAATLERİ

ALLAH'IN MÜMİNLERE DÜNYADA VAATLERİ

Allah müminlerin tevbelerini kabul eder
Allah müminlerin kötülüklerini iyiliklere çevirir
Allah dinini üstün kılacak, batılı yok edecektir
Allah zor anlarda müminleri melekleriyle destekler
Allah Kendi dinine yardım edenlere yardım eder
Allah dualara icabet eder
Allah müminler için kolaylık diler
Allah mümin kullarına rahmet eder

ALLAH'IN MÜMİNLERE AHİRETTE VAATLERİ

Allah sabredenlere karşılığını en güzeliyle verecektir
Allah salih amellerde bulunanlara Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etmiştir
Allah müminlere sonsuz nimetlerle dolu cennet hayatı vaat etmiştir
Allah salih amellerin karşılığını eksiksizce verecektir
Mallarını infak edenlerin karşılığını Allah arttırarak verecektir
Allah yolunda çabalayanlar kurtuluşa erenlerden olacaktır
Allah şükredenleri ödüllendirecektir
Allah yolunda ölenlere büyük bir ecir vardır

Müminler kıyamet gününde ve ahirette hiçbir zorlukla karşılaşmayacaklardır
Allah, Kendisi'ne ve elçisine itaat edenlere cenneti vaat etmiştir

İNKAR EDENLERİN ÜMİTSİZ HALLERİ

Allah'ın rahmetinden yalnızca inkar edenler ümit keser
Ümitsizliği yaşayan insanların ruh halleri
Akılsızların ümitlenmesi
Şeytan insanlara ümitsizlik aşılama ister

ÜMİTSİZLİĞİ DOĞURAN ŞEYTANİ SES: "VESVESE"

Vesvese kişiyi ümitsizliğe sürükler
Vesveseli insanlar korku ve endişe içinde yaşarlar
Vesveseden kurtulmak

PEYGAMBERLERDEKİ ÜMİTVAR AHLAKA GÜZEL ÖRNEKLER

Hız. Musa
Hız. Eyüp
Hız. Yusuf
Hız. İbrahim

SONUÇ

EVİRİM YANILGISI

OKUYUCUYA

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

•Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

•Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

•Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

•Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

•Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu şahit olacaktır.

•Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme,

kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

Aynı ortamda bulunan iki ayrı kişiyi, örneğin iki kapı komşusunu düşünelim. Her ikisinin başına da aynı kötü olay gelmiş olsun. Her ikisinin de evine hırsız girmiş ve evindeki değerli eşyaları çalmış olsun. Ev sahiplerinden biri Allah'a imanlı bir kişi, diğeri ise dünya hırslarına kapılmış ve ahireti unutmış bir insan olsun...

İman etmeyen kişi hayatı boyunca çalışmış ve kazandığı parayla kendisine birtakım değerli eşyalar satın almıştır. Eşyalarına herşeyden çok değer verir; çünkü bütün hayatını, şevkini ve beklentilerini bunlar üzerine kurmuştur. Şimdi ise bir anda bunların tümünü yitirmiştir. Hayatının boşa geçtiğini, emeklerinin yok olduğunu düşünür. Sürekli karamsar ve şikayetçi bir ruh haline bürünür, herkese dert yanar. Hatta kimisi günlerce ağlar, hasta olur. Bazıları da sürekli asabi hareketler sergiler, etrafındakilere kırıcı davranır. Kimi zaman da aniden içine kapanır, çaresizliğine ve üzüntüsüne etrafındakileri de ortak etmeye çalışır. Yitirdiği birkaç eşya yüzünden - kendi deyimiyle- "bütün hayatı altüst olmuştur".

Diğer dairedaki iman eden kişi ise bütün bu saydıklarımızın hiçbirini yaşamaz. Yan evden gelen bağırtı ve ağlama seslerinin aksine inanan kişinin evinde son derece sakin, huzurlu bir hava hakimdir. En ufak bir üzüntüye ve karamsarlığa kapılmaz; her zamanki tevekküllü, dengeli ve neşeli yapısını korumaya devam eder.

Çünkü malı kendisine verenin Allah olduğunu bildiği gibi, alanın da Allah olduğunu biliyordur. Olayda mutlaka kendisi için bir hayır olduğunu düşünerek huzurlu olur. Dünyevi hırslara kapılarak asla gelecek kaygısına düşmez. Allah'ın kendisine daha güzelini, daha hayırlısını hem dünyada hem de ahirette vermesini umar.

Bu ve buna benzer olaylar bir Müslümanı asla ümitsizliğe kaptırmaz. Aksine, iman edenlerin bu gibi olaylarda Allah'a karşı teslimiyetleri daha da artar, her durumda Allah'a şükretmenin huzur ve mutluluğunu yaşarlar. Allah'ın kendilerini denediğinin bilinciyle Allah'tan daha hayırlısını umarlar.

İman eden bir kimse, herşeyini dahi yitirmiş olsa, yine de en ufak bir ümitsizliğe kapılmadan, sabırla, şevkle herşeye en baştan başlayabilir. Sahip olduğu bu şevk, imanından, Allah'a karşı duyduğu sevgi ve güvenden, Kuran ahlakını benimsemiş olmasından ve dünya hayatının geçiciliğini kesin olarak kavramış olmasından kaynaklanır. Gelecektekenden yana hep ümitvar olan tavrı, olayların hep güzel yönlerini gören tutumu hayatı boyunca karşılaştığı bütün olaylarda kendini gösterir.

İman edenler ne kadar büyük zorluklarla karşılaşılırsa karşılaşsınlar çok güzel bir olgunluk, itidal, metanet ve dirayet sergilerler. Vakar, asalet ve saygınlıklarından hiçbir şekilde taviz vermezler. İnkarcılarda görülen tavır ve ahlak bozukluklarından hiçbirini göstermez, bu ahlaklarıyla da tüm insanlar için çok güzel bir örnek oluştururlar.

Böyle bir durumda en çok dikkat çeken özellikleri ise asla ümitsizliğe düşmemeleridir. Çünkü ümitsizliğe kapılmak Allah'ın beğenmediği bir davranıştır ve Kuran'da inkarcıların bir özelliği olarak tarif edilmektedir. Çünkü, Allah'ın yardımından, rahmetinden, bağışlayıcılığından ümit kesmek çok çirkin bir tavidir ve Kuran'da yasaklanmıştır.

İman eden insan imanından kaynaklanan ümitvar ruh haliyle huzurlu ve mutlu bir yaşantı sürer. Kendini Allah'a teslim etmeyenler ise daima ümitsizlik, endişe ve tasa içindedirler. Bundan dolayı iç karartıcı, mutsuz, sıkıntılı bir hayat sürerler.

İnsanların çoğu istedikleri bir şeyi elde edemeyince, sevdikleri bir şeyi yitirince veya başlarına beklemedikleri kötü bir olay geldiğinde ümitsizliğe kapılırlar. Bunun yanında, ahirette başışlanmayı, cehennemden kurtulmayı, cennete gitmeyi ümit etmek akıllarına bile gelmez. Hatta ahiret hakkında doğru, Kurani bir bilgiye sahip olmadıklarından cenneti ümit etmenin ne demek olduğundan bile haberleri yoktur.

Tüm bunların sebebi Kuran'dan habersiz, Kuran'ın gösterdiği doğru yoldan uzak bir yol tutmalarıdır. Alışageldikleri günlük hayatın telaş ve karmaşası içinde başlarına gelen her olumsuzluk onlar için bir üzüntü ve karamsarlık nedeni olur. İman edenlerin Kuran sayesinde kazandıkları İlahi ilimden, öğüt ve tavsiyelerden habersiz oldukları için şeytanın tüm vesveselerine kulak verir, sayısız endişe, kuruntu ve tasalara kapılırlar. Kendilerine Kuran gönderildiği halde ondan yüz çevirmenin karşılığını hem bu dünyada hem de ahirette maddi ve manevi olarak görürler.

İşte bu kitap, bugüne kadar Kuran'dan uzak bir yaşam sürdürmüş kimselerin eski hayatlarındaki çarpık tutum ve zihniyetlerini terk etmeleri, dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşmaları için önemli bir fırsattır. İman eden ve Kuran'a tabi olanlar içinse bir öğüt ve hatırlatma, Kuran'ı daha iyi anlamaya bir teşvik vesilesidir.

MÜMİNLERİN ÜMITVAR HALLERİ

Ümitvar olmak bir mümin vasfıdır

Ümit etmek Kuran'da müminlerin önemli bir vasfı olarak belirtilmiştir. Ümitvar olmak aynı zamanda kişinin imanının da bir göstergesidir. İnsan imanı ölçüsünde Allah'tan umut eder, O'nun rahmetine ve sonsuz nimetlerine kavuşmak için büyük bir özlem duyar. Çünkü Allah iman edenlere hem bu dünyada hem de ahirette çok büyük güzellikler vaat etmiştir. Kişi de Allah'a olan güveni, yakınlığı, teslimiyeti ve samimiyeti derecesinde bu nimetlere kavuşmayı ümit eder. Her olayın yalnızca Allah'ın dilemesi ile gerçekleştiğini bildiği için hiçbir konuda üzüntüye, karamsarlığa ve ümitsizliğe düşmez. Allah'ın müminlerin dualarına icabet ettiğini bildiği için, en kötü görünen bir olayın bile imtihan ortamının bir parçası olduğundan ve eninde sonunda müminler için mutlaka hayra dönüşeceğinden kuşku duymaz.

Etrafımızda olan-biten herşey Allah'ın "Ol" demesiyle gerçekleşir. Karşımıza çıkan her görüntü Allah'ın dilemesiyle yaratılır. Hiçbir şey başıboş ve kendi haline bırakılmış değildir. Herşey Allah'ın belirlediği bir kader üzere yaratılır.

Bunun bilincinde olan bir mümin, en olumsuz şartlarda, en sıkıntılı gibi görünen durumlarda bile Allah'ın rahmetinden ve yardımından ümidini kesmez. Zorluklara sabreden, Allah'tan umudunu kesmeyen ve hiçbir şartta Allah'ın hükümlerinden taviz vermeyen insanlar hem dünyada hem de ahirette müjdelenmişlerdir.

Kuran'da müminlerin sürekli Allah'tan umut eden bir ruh hali içinde olduklarını görürüz. Gerçekten de samimi olarak iman eden bir kimse Rabbimiz'i Kuran'da tarif edildiği gibi tanıyıp takdir eder ve bunun sonucunda, Allah'ın kendi üzerindeki rahmetini ve nimetini fark eder. O'nun müminlerin dostu ve yardımcısı olduğunu, onlara karşı sonsuz şefkatli ve merhametli olduğunu, Allah'ın salih kullarını hem bu dünyada hem de ahirette büyük bir mükafatla müjdelediğini ve Allah'ın kesinlikle vaadinden dönmeyeceğini bilir. O'nun kendisi için hep hayırlı ve güzel olanı dilediğini, kendisine rahmet ve hidayet kapılarını açtığını, önüne sayısız ecir fırsatları serdiğini görür.

İşte, böyle bir bilince sahip olan mümin Rabbimiz'e karşı sürekli ümitvar bir tutum içinde olur, dünyada da ahirette de herşeyin en güzelini ve en hayırlısını Allah'tan umut eder. Kuran'ın pek çok ayetinde Allah'ın müminlere dünyada ve ahirette güzel bir karşılık vereceğinin bildirildiğini görürüz. Allah iman edenlere Kendi fazl ihsan ve rahmetini vereceğini bazı ayetlerinde şöyle müjdelemiştir:

İman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz şüphesiz onların kötülüklerini örteceğiz ve şüphesiz yaptıklarının en güzeliyle karşılık vereceğiz. (Ankebut Suresi, 7)

O, iman edip salih amellerde bulunanlara icabet eder ve onlara Kendi fazlından arttırır. Kafirlerle gelince; onlara şiddetli bir azap vardır. (Şura Suresi, 26)

Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin -hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size Kendisi'nden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vaat ediyor. Allah geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 268)

Müminlerin duaları ve talepleri de umut doludur. Ayette bildirildiği gibi onlar, "... Rablerine korku ve umutla dua ederler..." (Secde Suresi, 16). Zaten dua etmek başlı başına bir ibadet olduğu gibi, müminin Allah'a karşı ümitvar tavrının da bir göstergesidir. Mümin Rabbimiz'in kendisine icabet edeceğinin ümidini taşıyarak dua eder.

Ümitvar olmanın temeli: "Kadere teslimiyet"

Çok sayıda insanın, başlarına gelen ani ve beklenmedik olaylar karşısında sık sık ümitsizliğe kapıldıkları görülür. Örneğin işinde başarısız olan, çok sevdiği bir eşyayı kaybeden ya da mutlaka geçmek istediği dersten kalan bir kişi, eğer bu konuları hayatının amacı haline getirmişse hiç beklemediği bu sonuçlardan herhangi birini kaldıramaz ve büyük bir üzüntüyle sarsılır.

Çünkü bütün ümitlerini, hedeflerini, olayların kendi hesapladığı şekilde gelişmesine bağlamıştır. Fakat yaşantısı her zaman kendi yaptığı plana göre işlemez, hayatın akışı içerisinde ummadığı pek çok olayla da karşılaşabilir.

Örneğin mimar olmayı çok isteyen bir kişi mimarlık sınavlarına çok iyi hazırlanmıştır. Gelecekle ilgili bütün planlarını ileride mimar olacağını düşünerek yapmıştır. Fakat hiç beklemediği bir şey olur ve mimarlık yerine başka bir bölümü kazanır. Mimar olmayı planlarken, çok farklı bir mesleğin eğitimini almak durumunda kalır.

Sporla ilgilenen ve hayatı boyunca sporla ilgili çalışmalar yapacağını planlayan bir kişi de genç yaşında bir rahatsızlık geçirerek sporla ilişkisini kesmek zorunda kalabilir. Ya da özenle yeni bir ev döşeyen insan o evde hiç oturamadan ihtiyaçtan dolayı evini satmak zorunda kalabilir.

Yaşadığı hayat boyunca bunlara benzer pek çok beklenmedik olay insanın başına gelebilir. Aslında, bir an sonrasının dahi ne olacağı, kişinin ne ile karşılaşacağı belli değildir. Bu noktada tek bilinebilecek olan, kişinin yaşayacaklarının, daha o doğmadan yüzlerce, hatta milyarlarca yıl öncesinden belli olduğudur. Daha doğru bir ifadeyle, insanın yaşayacağı her an "zamansızlıkta" belirlidir. Kişi, günü, saati geldiğinde o olayı

mutlaka yaşayacaktır. Bu, onun kaderidir. Allah'ın belirlemiş olduğu kader mutlaka işleyecektir. Bu durumu günlük hayattan bir örnekle şöyle açıklayabiliriz:

Zihnimizde iki arabanın birbiriyle çarpıştığı anı canlandıralım. Her iki tarafın da mutlaka bir an önce ulaşmak istedikleri yerler vardır. Belki evde kendilerini bekleyen ailelerine, belki de yetişmek zorunda oldukları işlerine gitmek istiyorlardır. İki taraf da belli saatlerde evlerinden çıkmış, araçlarına binmişlerdir.

Belki kazanın olduğu sokağa girmeden önce kısa bir kararsızlık anı yaşamış, en sonunda da olayın olduğu sokağa sapmaya karar vermişlerdir. Şoförlerden biri ya da her ikisi de hayatları boyunca araçlarını çok dikkatli kullanan, tedbirli insanlar olabilir. Ancak tam o sırada biri gözünü yoldan ayırıp arabanın teybi ile ya da başka herhangi bir konuyla ilgilenir. Herşey o olayın olması için özel planlanmıştır; her detay kişileri o olaya götürür.

Genellikle yaşananlar bir an içinde gerçekleşir. Arabaların birbiriyle çarpışması, beklenmeyen olayın yaşanması çok kısa bir sürede gerçek olur. Oysa o olayın her detayını kaderde Allah yaratmıştır. Arabaları kullanan kişilerin kaza anında dikkatlerinin dağılmasına, teypte çalan müziğe, kazayı yapanların kıyafetlerine kadar herşey kaderde daha önceden hazırdır. Kazayı yapacak kişi o gün o kıyafeti giyer, evinden çıkar, kazanın olduğu sokağa sapar ve o kazayı mutlaka yapar. Hiçbir şey o kazanın yaşanmasını engelleyemez.

Allah bu şekilde takdir etmiştir. Bu noktada, "keşke o sokağa girmeseydim", "keşke teyp ile değil, yol ile ilgilenseydim" gibi mantıklar ileri sürmek son derece hatalı olacaktır. Bu yanlış bakış açısıyla, hayıflanmaların, pişmanlıkların sonu da gelmez. Kazanın sebebi aranır, birçok neden gösterilebilir. Ancak işin aslı, o olay kaderde sebepleriyle birlikte hazır olarak yaratılmıştır.

Bu gerçeğe ilk defa yüz yüze gelen insan "peki, o zaman ne yapabilirim?" diye düşünebilir. Madem herşey kaderde hazır olarak yaratılmıştır ve tümünü Allah bilmektedir; bu durumda kişinin nasıl davranması gerekir?

Yukarıdaki soruların cevabı, herşeyin en doğrusunu öğrendiğimiz Kuran'da bize çok açık bir şekilde açıklanmıştır. Kişinin kendisi için hazırlanan kadere teslim olması, yaşadıklarında her zaman hayır araması, üzülmemesi, ümitsizliğe kapılmaması ve her şartta şükredici bir kul olması Kuran'a göre en güzel ve en doğru davranış olacaktır:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler". (Tevbe Suresi, 51)

Allah bütün evreni, gezegenleri, güneşi, ayı, ağaçları, okyanusları, insanları, hayvanları, kısacası canlı cansız herşeyi yaratan olduğu gibi, bütün olayları da en ince detaylarına kadar yaratandır. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

İşte Rabbiniz olan Allah budur. O'ndan başka ilah yoktur. Herşeyin Yaraticısı'dır, öyleyse O'na kulluk edin. O, herşeyin üstünde bir vekildir. (Enam Suresi, 102)

Allah'a iman eden, ahiretin varlığına inanan ve Allah'tan korkan Müslüman herşeyi yaratan Rabbimiz'e kendini teslim eder. Yani başına gelen herşeye karşı son derece teslimiyetli olur, hiçbir şeyden ümitsizliğe kapılmaz. Çünkü herşey Allah'ın kontrolündedir. Rabbimiz ise onun en büyük dostu ve vekilidir. Müslüman Allah'tan geldiğine iman ettiği için, bir olay karşısında paniğe, ümitsizliğe kapılmasının çok yanlış olacağını bilir. Allah'ın yaratışının mükemmelliğinin farkındadır; karşılaştığı olayın en mükemmel şekilde yaratıldığını düşünür. Kimi zaman olaylar kendi aleyhindeymiş gibi görünse dahi o bunların hepsinde kendisi için bir hayır olduğunu bilir.

Müminlerin tepkileri ile kadere teslim olmayan insanların olaylar karşısında verdikleri tepkiler birbirlerinden çok farklı olur. Örneğin mümin kendisi için çok hayırlı olacağını düşündüğü bir iş randevusuna yetişemeyebilir ve bu nedenle iş imkanını yitirmiş olabilir.

Ancak kaderin işlediğini çok iyi bildiği ve çabaladığı halde görüşmeye yetişememesinin Allah'ın kontrolünde olduğunu bildiği için "demek ki bu iş benim için hayırlı değilmiş" diye düşünür ve olayın o şekilde gelişmiş olmasına şükreder. Allah'ın kendisi için daha hayırlı bir sonuç yaratacağını ümit eder. Görüşmeye gecikme sebebi olarak trafiği ya da patlayan lastiğini düşünmesinin çok hatalı olacağını bilir. Nitekim Allah dilerse trafik olmaz ya da hiçbir lastik patlamaz.

Trafik, patlayan lastik ya da buna benzer şartlar elbette ki kişinin gideceği yere geç kalmasına görünür bir sebep teşkil ederler. Ancak görünen şartlardan çok daha önemlisi, kişinin yıllar öncesinden kendisi için hazırlanmış ve olması gerektiği şekilde işleyen kaderidir. Yukarıdaki örnekte bahsi geçen kişinin kaderini Allah "o görüşmeye katılmamış" olarak yaratmıştır. Dolayısıyla hiçbir şartta katılabilmesi mümkün değildir.

Eğer herhangi bir engel oluşuyorsa, bütün bunlar, Allah müminlere bir hayır dilediği için olmaktadır. Bu teslimiyeti bir insanın tam kavrayabilmesi için ise, Allah'ı tam anlamıyla dost ve vekil edinmesi ve O'na samimiyetle yönelmesi gerekir.

Allah'ın Kuran'da insanlara emrettiği ahlak modelinin en önemli özelliklerinden biri insanın -hangi şartla karşılaşır karşılaşırsın- hiçbir zaman ümitsizliğe ve olumsuz bir düşünceye kapılmamasıdır. Ümitsizlik, imansızlığın ya da zayıf bir imanın göstergesidir. Olayları Allah'ın yarattığını, herşeyin bir kader üzerine geliştiğini kavrayamamış olmanın bir sonucudur. Bu, Allah'ın Kuran'da önemle dikkat çektiği bir hatadır. Çünkü ümitsizliğin altında Kuran'a muhalif bir ruh ve düşünce tarzı yatmaktadır. Bu da Allah'ın yasakladığı bir tavidir. Kuran'a baktığımızda Allah'ın birçok ayette insanlara tevekküllü olmayı, ümitvar olmayı, her olayı hayır gözüyle karşılamayı tavsiye ettiğini görürüz.

Müminler insanlar için en ağır denebilecek, örneğin yaralanma, bütün mal mülkünü kaybetme gibi beklenmeyen olaylarla dahi karşılaştıklarında son derece mütevekkil, sabırlı bir görünüm çizerler. Bunun nedeni olayları Allah'ın yarattığını bilmeleridir. Etrafımızda gördüğümüz görmediğimiz her türlü canlıyı mükemmel bir şekilde yaratan, her birine hayat veren Allah'tır. Herşeyi yaratan Allah, yeryüzünde yaşayan ve yaşamış olan her insanı ve her birinin kaderlerini de ayrı ayrı yaratmıştır.

Bizden binlerce kilometre uzakta, bambaşka bir kıtada, dünyanın diğer ucundaki bir ülkede yaşayan bir insanın yaşadığı en ince detaylar da Allah'ın kontrolünde gelişmektedir. Allah herşeyi ve her mekanı görmekte, her sesi işitmektedir. Dahası, zaten "mekan", "ses", "görüntü" gibi kavramları bizzat yaratan Allah'tır.

Bu durumda, herşey Allah'ın kontrolünde iken, kişinin başına gelen bir olay karşısında ümitsizliğe kapılması çok yanlış bir hareket olur. Çünkü o olay, kişi istese de istemese de, mutlaka olacaktır. Ayrıca bütün olaylar insanın hayrına gelişmektedir. Burada asıl önemli olan, olaylardaki hayrı görebilmektir. Hayır arayan kişi, aslında olayların ne kadar mükemmel ve kusursuz bir akış içerisinde yaratıldığını görecektir ve imanı artacaktır.

Ümit ile ümitsizlik arasında da buna benzer bir çizgi vardır. Ümit akla ve mantığa ne kadar uygunsa, ümitsizlik de o kadar aykırıdır. Örneğin kişi çok iyi hazırlandığı bir sınavda başarılı olamamış olabilir. Çok çalışmış olmasına rağmen sınavı kazanamadığı için sarsıldığını, ümitsizliğe kapıldığını varsayalım. Bunun ona manen ve madden hiçbir şey kazandırmayacağı açıktır. Ümitsiz bir ruh haliyle kişi hiçbir yere varamaz. Üstelik yaşadığı moral bozukluğu, tasa ve sıkıntı nedeniyle ruhen ve bedenen de zarara uğrayacaktır.

Oysa Allah onun için belki de bir başka hayrı dilemektedir. Belki de onun için o sene o okulda okuması değil, sınava tekrar hazırlanması hayırlıdır. Belki bir sonraki sene çok daha iyi bir okulu kazanacaktır. Ya da kazanmayı istediği okul, girmeyi istediği meslek ileriki yaşamında kendisi için zorluk ve sıkıntı doğuracaktır.

İnsanlar hayatları boyunca kimi zaman hayrını bilemedikleri bu tarz olaylarla karşılaşır. Çok istedikleri bir işe giremez; çok ihtiyaç duydukları yüklü bir parayı yitirir; büyük emeklerle kazandıkları parayla aldıkları değerli bir eşyaları çalınır; ya da sevdikleri bir kişiyi kaybederler... Buna benzer olaylar her insanın başına gelebilir. Nitekim Allah ayetlerinde insanların malları ve canlarıyla deneneceklerini belirtmiştir. Ayetlerden sabredenlerin hayra ulaşacakları, isyan eden, ümitsizliğe kapılanların ise kayba uğradıkları anlaşılmaktadır. Sabreden ve sabrı karşısında cennete gidenlerden olmak için elbette "ümitvar olmanın önemini" çok iyi kavramak gerekir. Ümitvar olmanın, "... Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez" (Yusuf Suresi, 87) ayetiyle farz kılındığını, yani Allah'ın bir emri olduğunu, aksinin Allah'ın beğenmediği bir ahlak olduğunu bilmek ve Allah'ı dost edinip, O'nun rızasını kazanmaya çalışmak gerekir.

Allah'ın sunduğu sınırsız nimetler,

O'na güvenmeyi ve rahmetinden ümitvar olmayı gerektirir

Müminin Allah'a teslimiyetini geliştiren bir unsur da Allah'ın "Vedud" sıfatını düşünmektir. Allah'ın bu sıfatı "Çok Seven" anlamına gelir. İnsanı yaratan, onu rızıklandıran, sevdiği herşeyi ona veren, güldüren, görebilmesini, işitebilmesini, düşünebilmesini sağlayan, dua ettiği zaman dualarını işitip kabul eden ve ona daha birçok nimetler veren Allah'tır.

Allah insanlar için en güzel renklerde, en güzel tatlarda yiyecek ve içecekleri yaratandır. Çileği, muz, eriği, portakal, karpuzu, kavunu, domatesi, havucu, biberi, mısırları, dondurma ya da çikolata çeşitlerini ve insanlara zevk veren daha binlerce lezzeti Allah yaratmaktadır. Bunların yanında Allah insanların hoşuna giden hayvanları, bitkileri, ağaçları, denizi, kumsalları, spor türlerini, müzik çeşitlerini, izleyip beğendiği filmleri, hoşlandığı arabaları ve burada saymakla bitirilemeyecek bütün güzellikleri de yaratmıştır.

Ne var ki insanların çoğu nankörlük eder, Allah'a tam bir güven duyamaz ve Allah'ın rahmetinden ümitsizliğe kapılırlar. Bu durum bir ayette şöyle ifade edilir:

Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onu sayıp-bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki, insan pek zalimdir, pek nankördür. (İbrahim Suresi, 34)

Allah insanlara istedikleri herşeyi vermiştir. İnsan kendi nefsinde yapacağı samimi bir tefekkürle bu gerçeğe kendisi de şahit olacaktır. Bunun karşılığında Allah'ın insanlardan istediği şey teslimiyetli, elindeki nimetlerden dolayı şımarmayan ya da kaybettiklerinden dolayı ümitsizliğe kapılmayan, dünya hırslarından uzak, mutmain bir ruh içinde Kendisine yönelmeleridir; ahiretteki gerçek ve ebedi hayatlarını düşünmeleri ve ona göre davranmalarıdır.

Allah ayetlerinde bu dünyanın bir imtihan yeri olduğunu da belirtmektedir. Çünkü bu dünya gerçek yurt değil, asıl sonsuz kalınacak yer olan ahiret yurdu için bir hazırlanma, ruhen ve ahlaken olgunlaşma mekanıdır. Bu durumda insanlar hayatları süresince çeşitli imtihanlarla karşılaşacakları için en baştan Allah'a tevekküllü olmalı ve her türlü imtihanla denenebilecekleri gerçeğine hazır olmalıdırlar.

Kendileri için hazırlanmış kaderi izlerken sabredip en güzel tavrı gösterenler hem dünyada hem de ahirette kazançlı çıkacak, pek çok hayırla karşılaşacaklardır. Kendilerini olayların akışına kaptırıp, kaderden gafil bir biçimde Kuran dışı tepkiler gösterenler ise kendilerine zulmetmiş ve Allah'ın rahmetinden uzaklaşmış olacaklardır.

Allah dünyaya bağlı, gelecek kaygısı taşıyan, hırslı, olayları kendisinin kontrolünde sanarak büyüken ve en küçük bir olumsuzluk karşısında umudunu yitirip, nankörlük edenlerden ise razı olmadığını bildirmiştir:

Andolsun, Biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra bunu kendisinden çekip-alsak, kuşkusuz o, (artık) umudunu kesmiş bir nankördür. Ve andolsun, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, ona bir nimet taddırsak, kuşkusuz; "Kötülükler benden gidiverdi" der. Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir. Sabredenler ve salih amellerde bulunanlar başka. İşte, bağışlanma ve büyük ecir bunlarıdır. (Hud Suresi, 9-11)

İşte müminlerin her durumda çok mütevekkil olmaları, neşelerinden ve şevklerinden hiçbir şey kaybetmemelerinin sırrı iman etmeleri ve Allah'a çok güvenmeleridir. Müminler zor gibi görünen olaylar karşısında herşeyin Allah'a ait olduğunu, Allah'ın verdiğini Allah'ın alacağını kavramış olmanın bilinciyle hareket ederler.

Allah'ın müminlere olan güzel vaatleri ümitvar olmayı gerektirir

Allah iman edenlere hem bu dünyada hem de ahirette çok büyük nimetler vereceğini vaat etmiştir. Kişi de Allah'a olan imanı, yakınlığı, teslimiyeti ve samimiyeti derecesinde bu nimetlere kavuşmayı ümit eder. Nimetleri de Allah'a yakınlaşmaya, şükretmeye, O'nun sonsuz sıfatlarının tecellilerine, güzelliklerine şahit olmaya bir vesile olarak görür. Bu nedenle Allah'tan çok fazla nimet içinde olmayı diler. Allah güzel davrananlara güzellik veren olduğu için, müminler nimetlerin sürekli artmasını diler ve bunlarla Allah'a yakınlaşırlar.

Allah'a kesin bir imanla iman eden ve O'nun kendisinden istediklerini yapan kişinin vicdanı çok rahattır. Dünya hayatı boyunca Allah'a karşı gösterdiği bağlılığın karşısında Rabbimizin kendisini cennetle ödüllendireceğinden yana büyük bir ümit içerisindedir. Taşıdığı bu ümit, hayatının her anına yansır. Daha dünyadayken "cennete kavuşmuş gibi" sevinçli, neşeli ve heyecan doludur. Çünkü Allah'ı dost edinmiş, O'nun rızasını kazanmak için çalışıp çabalamış, nefsinin kötülüklerden arındırmış ve hep hayır peşinde koşmuştur. Sonunda da Rabbimiz'e varacaktır. Bunun heyecanını taşıyan mümin ahirette Allah'ı razı etmiş olarak O'na kavuşmaktan yana büyük bir ümit içindedir.

Allah pek çok ayetinde iman edenleri desteğiyle ve cennetle müjdelemektedir. Allah Kendi yolunda hizmet eden tüm Müslümanları mutlaka ödüllendirecektir. Bu gerçeği bilen Müslümanlar da yaptıkları her salih amelin, her türlü iyiliğin, güzel ahlakın ve Kuran'a bağlılıkta kararlı olmanın karşılığını mutlaka Allah Katında alacaklarını bildiklerinden tevekkülün, teslimiyetin, sabrın ve imanın güzelliğini yaşayacaklardır.

İşte böyle bir bilince sahip olan mümin Rabbimiz'e karşı sürekli ümitvar bir tutum içinde olur. Dünyada da ahirette de herşeyin en güzelini ve en hayırlısını umut eder.

Kuran'ın pek çok ayetinde Allah'ın müminlere güzel bir karşılık verdiğini, onlara fazl, ihsan ve rahmetini vaat ettiğini görürüz:

İman edip salih amellerde bulunanlar ise; biz şüphesiz onların kötülüklerini örteceğiz ve şüphesiz yaptıklarının en güzeliyle karşılık vereceğiz. (Ankebut Suresi, 7)

O, iman edip salih amellerde bulunanlara icabet eder ve onlara Kendi fazlından arttırır. Kafirlerle gelince; onlara şiddetli bir azap vardır. (Şura Suresi, 26)

Müslümanlar kimi zaman yeryüzündeki imtihanın bir gereği olarak zorluklarla da denenebilir, birtakım sıkıntılara maruz kalabilirler. Kuran'da müminlerin dönem dönem çeşitli baskı ve tuzaklara maruz kaldıklarını, baskı altına alındıklarını, kimi zaman tutuklandıklarını, hapse girdiklerini, hatta tarihte birçok Müslümanın öldürülmüş olduğunu görmekteyiz. Ancak çoğunlukla gözdağı vermek, korkutmak, şevk kırmak, din ahlakını yaşamaktan vazgeçirmek için baskı altına alınmaya çalışılan müminlerin, bu zorluklar karşısında ümitleri kırılmaz. Başlarına bu tür olaylar gelince inkarcıların beklentilerinin aksine, çok daha şevklenirler. Allah'ın, müminlerin inkar edenler tarafından baskı altına alınmaya çalışılacaklarına dair ayetlerini hatırlar, kendi üzerlerinde bu ayetlerin tecelli etmesinden dolayı büyük bir heyecan duyar, şükrederler. İnkâr edenler onları korkutmuş oldukları zannı içerisindeyken müminler imanlarının neşesini yaşamakta, Allah'ın kendilerine olan vaadlerini tefekkür etmektedirler.

Allah ayetlerinde eğer şirk koşmazlarsa müminleri mutlaka inkarcılara galip getireceğini ve onları korkularından sonra huzur ve güvenliğe kavuşturacağını vaat etmektedir:

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara vaat etmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkâr ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

Allah'a ve ayetlerine kesin bilgiyle iman eden müminler inkar edenlerin kurmaya çalıştıkları baskı ve tuzaklar karşısında Allah'ın bu vaadini hatırlar, umut ve sevinç dolu bir şekilde sabrederler. Müminlerin bu tutumları ise inkar edenler için bir yürek acısı

olur. Müminlerin bu tevvekküllü tavırları onlara Allah'ın gazabını ve kendilerini bekleyen dünya ve ahiret azabını hissettirir. Tarifsiz bir korku ve endişeye kapılırlar.

Kuran'da müminlerin sürekli Allah'tan umut eden bir ruh hali içinde olduklarını görürüz. Samimi olarak iman eden bir kimse Rabbimiz'i Kuran'da tarif edildiği gibi tanıyıp takdir eder ve bunun sonucunda, Allah'ın kendi üzerindeki rahmetini ve nimetini fark eder. Allah'ın ayetlerine bağlı kalan kişi, O'nun müminlerin dostu ve yardımcısı olduğunu, onlara karşı sonsuz şefkatli ve merhametli olduğunu, Allah'ın salih kullarını hem bu dünyada hem de ahirette büyük bir mükafatla müjdelediğini ve Allah'ın kesinlikle vaadinden dönmeyeceğini bilir. O'nun kendisi için hep hayırlı ve güzel olanı dilediğini, kendisine rahmet ve hidayet kapılarını açtığını, önüne sayısız ecir fırsatları verdiğini görür.

Müminlerin kendilerine her zaman güzellik müjdeleyen Rabbimiz'e karşı olan şevkli ve ümitvar tutumları ise Fetih Suresi'ndeki ayette şöyle tarif edilir:

Muhammed, Allah'ın elçisidir. Ve onunla birlikte olanlar da kafirlere karşı zorlu, kendi aralarında ise merhametlidirler. Onları, rüku edenler, secde edenler olarak görürsün; onlar, Allah'tan bir fazl (lütuf ve ihsan) ve hoşnutluk arayıp-isterler... (Fetih Suresi, 29)

Ayette görüldüğü gibi, Allah'ın vaatlerine karşılık olarak müminlerin tavrı yaşamları boyunca Rabbimiz'i hoşnut edecek davranışlarda bulunmalarıdır. Kendilerine dünyada ve ahirette verilen müjdelere karşılık müminler, daima Allah'ın elçileri ve kitaplarıyla bildirdiği emirlere uyar, O'nun hoşnut olacağı güzel ahlakı en güzel şekliyle yaşamak için çaba harcarlar. Allah'ın merhametli, hoşgörülü, adaletli, sabırlı, ümitvar, tevazulu, yardımsever, fedakar kullarından hoşnut olduğunu bilir ve bu ahlakın en üstününe sahip olmak için birbirleriyle yarışır. Çünkü Allah kullarının cennete kavuşma umuduyla bir yarış içinde olmalarını emretmiştir:

Rabbimiz'den olan mağfiret ve eni göklerle yer kadar olan cennete (kavuşmak için) yarışın; o, muttakiler için hazırlanmıştır. Onlar, bollukta da, darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlardan bağışlama ile (vaz)geçenlerdir. Allah, iyilik yapanları sever. Ve 'çirkin bir hayasızlık' işledikleri ya da nefislerine zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlayıp hemen günahlarından dolayı bağışlanma isteyenlerdir. Allah'tan başka günahları bağışlayan kimdir? Bir de onlar yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir. İşte bunların karşılığı, Rablerinden bağışlanma ve içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetlerdir. (Böyle) Yapıp-edenlere ne güzel bir karşılık (ecir var). (Al-i İmran Suresi, 133-136)

Rabbiniz'den olan bir mağfirete ve cennete (kavuşmak için) 'çaba gösterip-yarışın, ' ki (o cennet) genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah'a ve Resûlüne iman edenler için hazırlanmıştır. İşte bu, Allah'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir. Allah büyük fazl sahibidir. (Hadid Suresi, 21)

Allah samimi kullarına dünyada güzel bir hayat, üstünlük ve zafer, ahirette de sonsuz güzelliklerle dolu, ebedi bir yurt olan cenneti vaat etmiştir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Adn cennetleri ki, Rahman Kendi kullarına gaybtan vaat etmiştir. Şüphesiz O'nun vaadi yerine gelecektir. (Meryem Suresi, 61)

Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Bununla iman edenlerin birbirlerini müjdelemesini emreden Allah, cenneti daha dünyada iken mümin için bir sevinç ve ümit vesilesi kılmıştır. Cennet, bir insanın arzu edebileceği, hayal edebileceği, sahip olmak isteyebileceği tüm güzelliklerin ve Allah'tan bir rahmet olarak bunların çok daha üstünün bulunduğu, kelimelerle tarifi mümkün olmayan güzellikte bir mekandır.

Orada Müslümanlar her istediklerini yapabilecek ve sevdikleri insanlarla birlikte ebedi bir mutluluk için yaşayacaklardır. Cennet, hiçbir kusurun var olmadığı, maddi ve manevi tüm eksikliklerden uzak bir yerdir. Kuran'da cennetten, "altından ırmaklar akan", "her nereye bakılsa bir nimet ve büyük bir mülk"le karşılaşılacak, "kesilip eksilmeyen ve yasaklanmayan" nimetlerle dolu bir mekan olarak söz edilmiştir. Ayrıca, "... orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı herşey var..." (Zuhruf Suresi, 71) diye haber verilmiştir. Cennet manen de sonsuz nimetlerle dolu bir mekandır. Allah cennette boş söz işitilmeyeceği, kin ve öfkenin olmayacağı, her an sevinç ve mutluluk dolu bir meşguliyet olacağı ve en önemlisi de inananlara Allah'tan sözlü bir selam olduğu haber verilmiştir. Kuran'da cennete girecek olan müminlere şöyle seslenilmektedir:

Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis, Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön. Artık kullarımın arasına gir. Cennetime gir. (Fecr Suresi, 27-30)

Başka ayetlerde ise cennete girecek olan müminlerin içinde bulundukları sevinç, mutluluk ve Allah'a olan şükürleri şöyle haber verilmiştir:

Dediler ki: "Bize olan vaadinde sadık kalan ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamd olsun ki, cennetten dilediğimiz yerde konaklayabiliriz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. Melekleri de arşın etrafını çevirmişler olarak Rablerini hamd ile tesbih ettiklerini görürsün. Aralarında hak ile hüküm verilmiştir ve: "Alemlerin Rabbine hamdolsun" denilmiştir. (Zümer Suresi, 74-75)

Elbette cennetle müjdelenmiş olmak bir insanın hayatında kazanabileceği en büyük armağandır. Bu yüzden de müminler bu gerçeği asla akıllarından çıkarmadan, hatırdan tutmak için dua ederler. "Cennet neşesi" Allah'ın dünyada Müslümanlara verdiği büyük bir nimettir. Öyle ki, bir insan kendisine yüklü bir miras kaldığını duyduğunda birden nasıl neşeleniyorsa, Allah'ın ebedi cennet yurduna mirasçı kıldığını müjdelediği müminler bundan çok daha güçlü bir neşe yaşarlar. Dünya hayatının hızla geçtiğini, Allah'ın samimi olanlara müjdelediği cennete kavuşmanın çok yakın olduğunu bilirler.

Bir müminin -ortalama 60 yıl yaşadığını düşünürsek- örneğin, 30 yaşındaysa yaklaşık (4 x 10), 40 yaşındaysa (3 x 10) senesi kalmıştır. Sonuçta, 100 yaşına kadar da yaşasa mutlaka ölecek ve Allah'ın izniyle ebedi olan, asla son bulmayacak cennete kavuşacaktır. Sonsuz zamanlar boyunca, sevdiği kişilerle beraber, Allah'ın tecellilerini görerek, dünyada benzeri görülmemiş güzelliklerle ve eşsiz bir temizlik içinde, mutlu ve sevinçli bir yaşam sürecektir.

Üstelik bu sonsuz nimetlere kavuşabilmesi için dünyada kendisinden istenilenleri yapması çok kolaydır. Her an bu güzelliklere kavuşmanın ümit dolu sevinciyle, Allah'ın emirlerine uyması, ibadetlerini yapması ve Kuran ahlakını yaşamak için çaba harcaması gerekmektedir ki, bu zaten bir insanın dünyada da en çok zevk alacağı yaşam tarzıdır. Allah'ın kullarından istedikleri aşağıdaki ayetlerde şöyle bildirilmiştir:

Asra andolsun; gerçekten insan, ziyandadır. Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka. (Asr Suresi, 1-3)

Bu ayetlerde görüldüğü gibi, insanın ziyandan kurtulması ve ebedi cennete layık bir kul olabilmesi için salih amellerde bulunması ve diğer insanlara da Allah'ın emirlerini tavsiye etmesi gerekmektedir. Ayrıca Allah salih kullarına bir nimet olarak cennetin yanı sıra, dünyada da güzellik vaat etmiştir. Dünyada da samimi Müslümanları güzel bir hayatla yaşatacağını bildirmiştir. Bu konudaki ayetlerden bazıları şöyledir:

Güzellik yapanlara daha güzeli ve fazlası vardır. Onların yüzlerini ne bir karartı sarar, ne bir zillet, işte onlar cennetin halkıdır; orada süresiz kalacaklardır. (Yunus Suresi, 26)

(Allah'tan) Sakınanlara: "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde, "hayır" dediler. Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir. (Nahl Suresi, 30)

Bunlar, Allah'ın müminlere dünyada ve ahirette olan vaatleridir. Ve, Allah'ın vaadinin kesin ve gerçek olduğu Kuran'ın birçok ayetinde, "... Hiç şüphesiz Allah'ın vaadi haktır" (Fâtır Suresi, 5; Lokman Suresi, 9; Yunus Suresi, 55; Rum Suresi, 60) sözüyle belirtilmiştir.

İşte bu en güzel vaatler dünyada bir müminin her an ümitvar bir ruh hali içinde yaşamasını, hüzne ve sıkıntıya kapılmamasını sağlayan en önemli etkenlerdir. Allah'ın vaadi ile cenneti ümit eden insan dini tüm şevki, heyecanı ve titizliğiyle yaşar.

Allah'tan "en hayırlısını" ümit etmek

"Ümitvar olmak", durum ve şartlar ne olursa olsun, olaylar nasıl ve ne yönde gelişirse gelişsin Allah'a teslim olmak, hiçbir üzüntüye ve kaygıya kapılmadan olayları neşeyle karşılamak, olayların er geç müminler için en hayırlı sonuca bağlanacağından en ufak kuşkusu olmamaktır.

Müminlerin en önemli özelliklerinden biri, daha önce de belirttiğimiz gibi, her işlerinde Allah'a yönelmeleri, Allah'ın yarattığı kadere "gönülden" teslim olmalarıdır. Olay daha önce hiç planlamadıkları gibi geliştiğinde de, çok istedikleri bir şeye ulaşamadıklarında da, çok sevdikleri bir şeyi ya da bir kimseyi yitirdiklerinde de, kısacası her şartta Allah'a yönelir ve olaylardaki güzel ve hayırlı yönleri görürler. Müminlerden "neden böyle oldu?", "keşke böyle olmasaydı" gibi sözleri duymak mümkün değildir. Çünkü onlar en başından Allah'tan razı olmuşlar ve kadere teslim olmuşlardır.

Mümin dua ederken Allah'tan "en hayırlısını" ister. Çünkü neyin hayırlı olduğu kendisi için "gayb"dır, yani önceden bilemez. Ama Allah en hayırlı olanın ne olduğunu bilir. Örneğin Allah'ın dinine son derece bağlı olan bir mümin hidayet bulmasını istediği birinin de iman etmesini, ibadetlerini uygulamasını isteyebilir, bunu ümit ederek Allah'a dua edebilir. İstediklerinin çok güzel, meşru ve iyi niyetli bir istek olduğu açıktır. Ancak, "yine de en hayırlısını Rabbim bilir" diye düşünür. Çünkü bir insan ancak Allah dilerse iman edebilir. Bu nedenle sevdiği bir kişi hidayete ermiyorsa bunda da bir hayır olduğunu bilir ve asla üzüntü ve ümitsizliğe düşmez. Zira Allah "Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir" (Kasas Suresi, 56) ayetiyle bu gerçeğe dikkat çekmiştir,

Bir diğer örnek üzerinde daha düşünelim: Mümin her anını diğer müminlerle birlikte geçirmek ister. Çünkü müminler birbirlerinin velileri, en yakın dostları, kardeşleridir. Hepsi kendilerini Allah'a ve O'nun dinine adanmışlardır; bu nedenle

birarada olmaktan büyük mutluluk duyarlar. Ancak her zaman birlikte olamayabilirler. Allah'ın dinine hizmet amacıyla sevdikleri insanlardan uzak, farklı bir mekanda da bulunmak durumunda kalabilirler. Ya da Peygamberimiz (sav) döneminde yaşanan bir örnek olarak, inkar edenler tarafından baskı altına alınıp, hicret etmeye mecbur bırakılabilirler. Müminlerle birlikte bulunmak elbette çok hayırlı bir olaydır. Fakat Allah yolunda baskı ve eziyetlere sabretmek çok daha büyük ecirlere ve hayırlara vesile olabilir.

Kuran'da iman etmeyenler tarafından sürgün edilmiş, zindanlarda tutulmuş peygamberlerden, müminlerden bahsedilmektedir. Buna benzer olaylarda müminler asla ümitsizliğe kapılmazlar. Kendileri için bunun büyük bir hayır olduğunu bilirler. Onların amaçları her durumda en güzel ahlakı göstererek ecir toplamak ve Allah'ı razı etmek olduğu için, bulundukları her mekanı ibadetlerini uygulayabilecekleri bir yer haline getirir, bundan büyük haz duyarlar.

İşte müminlerin bu her şartta gösterdikleri mütevekkil tavırları gerçek bir imanla iman ettiklerini gösterir. En ağır hastalığa yakalansalar ya da şartlar en zor ortamlarda bulunmayı da gerektirse, her zaman ümitvar, her zaman tevekküllü, her zaman Allah'ın yarattığı hikmetleri ve hayırları düşünen bir tavır içinde olurlar.

Tevbe kapısı her zaman açıktır

Allah ayetlerinde, gaflete kapılıp hata işleyen ve ardından samimi olarak tevbe edip bağışlanma dileyen kişinin bağışlanacağını belirtmektedir. Müminlerin işledikleri kusurun boyutları ne olursa olsun samimi olarak yaptıklarından pişmanlık duydukları takdirde Allah'ın rahmetinden umutlarını kesmemeleri gerektiği ayette şöyle vurgulanmaktadır:

De ki: "Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir". (Zümer Suresi, 53)

Bu, din ahlakını yaşamanın insanlara sunduğu en büyük nimetlerden ve kolaylıklardan biridir. Dinde kişilere böyle bir kolaylık tanınmışken, insanın ümitsizliğe kapılıp yaptığı hatalardan sonra kendini bir daha toparlayamayacağını düşünmesi tamamıyla çirkin bir zandır. Allah'ın kendisine tanıdığı böyle bir kolaylığı göz ardı eden kişi kendi kendine zulmetmiş, aynı zamanda da Kuran ahlakının gereğini uygulamamış olur.

Kuran'daki bu büyük kolaylık sayesinde cahiliye toplumlarında yaşanan birçok Kuran dışı davranışın da önü kesilmektedir. Örneğin cahiliye toplumunda hata yapan bir kişi ile alay etme, onu küçük düşürme alışkanlığı Kuran ahlakının hakim olduğu bir ortamda asla hayat bulamaz. Aksine, tevbe etmiş, hatalarından dolayı Allah'tan bağışlanma dilemiş ve samimi bir mümin olarak Allah'a dönmüş kişiler, Kuran ahlakının yaşandığı toplumlarda büyük bir huzur, neşe ve şevkle yaşamlarını sürdürür, hiçbir taciz ya da ayıplamaya maruz kalmazlar.

Zira insanların üstünlüğü ancak takva ile, yani Allah'a ve Kuran'a olan bağlılıklarıyla ölçülebilir. Cahiliye toplumunda kimin ne hata yaptığı, ne kusur işlediği son derece önemliyken, Kuran ahlakının yaşandığı bir ortamda tevbe etmiş bir kimsenin geçmişteki hataları ve günahları hiçbir zaman konu edilmez. Önemli olan insanın Allah Katında bağışlanmasıdır. Allah'ın bağışlamayı vaat ettiği bir kimseyi diğer insanların kınamasının, ayıplamasının hiçbir geçerli ve meşru bir yönü olamaz.

Hayatı boyunca hatasız, günahsız, eksiksiz ve kusursuz olduğunu zannetmenin ilahlık iddia etmekten bir farkı yoktur. Çünkü, insan hata ve günah işlemeye açık, aciz bir varlıktır. Buna karşılık da Allah bağışlayıcı ve tevbeleri kabul edici olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle, bilerek veya bilmeyerek, gaflete kapılarak, nefesine uyararak işlediği hatalardan dolayı ümitsizliğe düşmesi kuşkusuz hiçbir şekilde Kuran'a uygun olmayan bir tavır olacaktır. Hata yapan mümine düşen hatasından dolayı ibret almak, pişman olup doğrusunu görmek, vakit geçirmeden Allah'a sığınmak ve bir daha o hatayı tekrarlamamak üzere gayret göstermektir.

Elbette mümin hata ve günah işlememeye, Allah'ın sınırlarını korumaya son derece özen gösterir. Fakat buna rağmen işlediği hataları olabilir. Hata ve günah

işleyip sonra tevbe edip Allah'tan bağışlanma dilemek bir mümin özelliğidir. Allah'ın 'Tevbeleri kabul eden' (Tevvab), 'Bağışlayan' (Gafur), 'Merhamet eden' (Rahman) isimleri de hata ve günah işleyip pişman olan ve Allah'a yönelen müminler üzerinde tecelli eder.

Mümin hata yaptığında hemen tevbe ettiği gibi bu hatasını kader gözüyle de tefekkür eder. Herşeyden önce bu hatası onun dünyadaki eğitimi ve Allah'a yakınlaşması için onun kaderinde yazılmıştır. Bu hatası tevbe ettikten sonra kendisi için bir ecir vesilesi olacaktır. Çünkü hatalar, bu hatalar karşısında bunlardan hemen vazgeçen ve Kurani bir tavır sergileyerek bunları hemen telafi eden samimi müminlerin ahiretteki derecelerini yükseltir, onları olgunlaştırır, eksiklik ve acizliklerinin, kulluklarının daha iyi bilincine varmalarını sağlar. Önemli olan kişinin günahında ısrar etmeden hemen pişman olup tevbe etmesidir.

Bütün bunlardan anlaşılacağı gibi, hata yapan, günaha giren mümin, tevbe edip Allah'tan bağışlanma dilediği takdirde üzüntü ve ümitsizliğe kapılmamalıdır. Çünkü ümitsizlik Allah'ın hoşnut olmayacağı bir tavidir. İşlediği bir kusur karşısında Kuran'a uygun tavrı gösteren bir müminin şevk, heyecan ve neşesi kaybolmaz, hatta tam tersine daha da artar.

Ümit ve korku arasında olmak

Ümit ve korku arasında olmak, insanın güzel ahlakı elde etmesindeki en önemli unsurlardan biridir. Ümit müminin, din ahlakını şevk, gayret, heyecan, neşe ve coşku içinde yaşamasını sağlarken Allah'a karşı duyduğu saygı dolu korku da onun Allah'ın sınırlarını korumada son derece dikkatli olmasına, Allah'ın sakındırdığı konulardan şiddetle kaçınmasına, helal ve harama çok büyük titizlik göstermesine neden olur. Ümitvar olmanın verdiği şevk ve coşku ile, Allah korkusunun verdiği itidal, titizlik, duyarlılık müminin ahlakının güzelleşmesine ve Allah'a olan yakınlığının artmasına vesile olur.

Allah Kuran'da müminlerden hiçbir olay karşısında ümitsizliğe kapılmamalarını, hep ümit ve güven içinde olmalarını istediği gibi, aynı zamanda Kendisi'ne karşı "haşyet" yani saygı dolu bir korku içinde olmalarını da istemiştir. Nitekim Allah korkusu Kuran'da çok büyük yeri olan, din ahlakının özünü oluşturan konulardan biridir.

Allah'tan gereği gibi korkan bir insan Allah'ın emrettiklerinin dışına asla çıkmaz ve çok güzel bir ahlaka sahip olur. Allah'tan bağışlanmayı, rahmet edilmeyi, cennete kabul edilmeyi umarken diğer yandan da büyük bir korku içindedir. Çünkü hiç kimsenin cennete mutlaka gideceğine dair bir garantisi yoktur. Allah'ın azabından kimse emin olamaz. Mümin ancak elinden geleni yapmakla ve Allah'ın rahmetini ümit etmekle yükümlüdür.

Cenneti ümit ederken bir yandan da içi titreyerek korku duymanın kişinin ibadetlerine çok olumlu etkisi vardır. Allah korkusu güçlü olan kişi ahireti kazanmak

için çok daha fazla çaba harcayacak, durmaksızın hayır peşinde koşacaktır. Allah korkusu güçlü olmayan kişiler ise "nasıl olsa cennete giderim", "nasıl olsa bağışlanırım" diye düşünebilmekte, dolayısıyla içi titreyerek korku duyan müminler kadar büyük bir aşk ve şevkle ibadetlere sarılmamaktadırlar.

Allah korkusu olan bir kimse yaptığı hayırlı işleri yeterli görmez, daima Allah rızasının en fazlasını gözetir. Çünkü elinde imkan olduğu halde sınırlı bir gayret göstermek, nefsinin arzularına da yer vermek, kişinin diğer amellerini de tehlikeye atabilir.

Kuran'da bahsedildiği gibi, ümit ve korku arasında bir ruh haline sahip olmak için gereken, yalnızca Allah'a karşı samimi olmaktır. Allah'a ve ahiretin varlığına inanan kişi doğal olarak dünyada Allah'ı razı etmek ve cennete gidenlerden olmak ister. Bu samimiyetle Allah'ın dinine yönelen kişi O'nun yaratışındaki üstünlüğü ve mükemmelliği her yerde görecektir ve Allah'a karşı saygı ve haşyet dolu bir korkuyu doğal olarak duyacaktır. Allah korkusuyla Kuran'a uymakta son derece titiz olacak, Allah'ın ayetlerine uyuyor olmanın verdiği huzur ve güvenle de cenneti ümit edecektir. Görüldüğü gibi samimi bir müminde ümit ve korku doğal bir denge halindedir.

Bu iki özelliğin her müminde bulunmasına Allah özellikle dikkat çekmiştir. Her ikisi de mümin olmanın gereklerindendir. Kişinin her ikisini de kalbinde yoğun bir şekilde hissetmesi ve yaşaması, onu en doğru yola iletecek, ona dünya ve ahirette mutluluk getirecektir.

Allah Kendisi'ne yönelen ve dua eden müminlerden dualarında da ümit ve korku içinde olmalarını istemiştir. Konuyla ilgili ayetler şöyledir:

Düzene konulmasından sonra yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın; O'na korkarak ve umut taşıyarak dua edin. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara pek yakındır. (Araf Suresi, 56)

Onların yanları yataklarından uzaklaşır. Rablerine korku ve umutla dua ederler ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. (Secde Suresi, 16)

Allah'ın bu tavsiyesiyle müminler hem cennete kavuşabilme ümidiyle hem de aynı zamanda çok güçlü bir Allah korkusu ile dua ederler. Bu sınırı korumaları onları Allah'a karşı son derece itaatli kılar.

KURAN'DA ALLAH'IN İMAN EDENLERE VAATLERİ

ALLAH'IN MÜMİNLERE DÜNYADA VAATLERİ

Allah müminlerin tevbelerini kabul eder

Kim tevbe eder ve salih amellerde bulunursa, gerçekten o, tevbesi (ve kendisi) kabul edilmiş olarak Allah'a döner. (Furkan Suresi, 71)

Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin -hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size Kendisi'nden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vadediyor. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 268)

Şundan ki: Allah, münafık erkekleri ve münafık kadınları, müşrik erkekleri ve müşrik kadınları azablandıracak; mü'min erkeklerin ve mü'min kadınların tevbesini kabul edecektir. Allah çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Ahzab Suresi, 73)

Allah, iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir, onlar için bir bağışlanma ve büyük bir ecir vardır. (Maide Suresi, 9)

Allah müminlerin kötülüklerini iyiliklere çevirir

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bulunup davranan başka; işte onların günahlarını Allah iyiliklere çevirir. Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Furkan Suresi, 70)

İman edip salih amellerde bulunan ve Muhammed'e indirilen (Kur'an)a -ki o Rablerinden bir haktır- iman edenlerin (Allah), kötülüklerini örtüp-bağışlamış, durumlarını düzeltip-ıslah etmiştir. (Muhammed Suresi, 2)

İşte bunlar; yaptıklarının en güzelini kabul ederiz ve kötülüklerinden geçeriz; (bunlar) cennet halkı içindedirler. (İşte bu,) Onlara va'dolunan doğru bir vaaddir. (Ahkaf Suresi, 16)

Allah dinini üstün kılacak, batılı yok edecektir

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

Andolsun, Allah, sana o ağacın altında biat ederlerken mü'minlerden razı olmuştur, kalplerinde olanı bilmiş ve böylece üzerlerine 'güven duygusu ve huzur' indirmiştir ve onlara yakın bir fethi sevap (karşılık) olarak vermiştir. (Fetih Suresi, 18)

De ki: "Hak geldi, batıl yok oldu. Hiç şüphesiz batıl yok olucudur." (İsra Suresi, 81)

İşte (yeryüzünün hakimiyetine ve ahiretin nimetlerine) varis olacak onlardır. (Müminun Suresi, 10)

Allah zor anlarda müminleri Melekleriyle destekler

Evet, eğer sabrederseniz, sakınırsanız ve onlar da aniden üstünüze çullanıverirlerse, Rabbiniz size meleklerden nişanlı beş bin kişiyle yardım ulaştıracaktır. (Al-i İmran Suresi, 125)

Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); onların üzerine melekler iner (ve der ki:) "Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin." (Fussilet Suresi, 30)

Allah Kendi dinine yardım edenlere yardım eder

Onları hidayete erdirecek ve durumlarını düzeltip-ıslah edecektir. Ve onları, kendilerine tarif edip-tanıttığı cennete sokacaktır. Ey iman edenler, eğer siz Allah'a (Allah adına İslam'a ve Müslümanlara) yardım ederseniz, O da size yardım eder ve sizin ayaklarınızı sağlamlaştırır. (Muhammed Suresi, 5-7)

Onlar ki, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de (geleceği) yazılı bulacakları ümmi haber getirici (Nebi) olan elçiye (Resul) uyarlar; o, onlara marufu (iyiliği) emrediyor, münkeri (kötülüğü) yasaklıyor, temiz şeyleri helal, murdar şeyleri haram kılıyor ve onların ağır yüklerini, üzerlerindeki zincirleri indiriyor. Ona inananlar, destek olup savunanlar, yardım edenler ve onunla birlikte indirilen nuru izleyenler; işte kurtuluşa erenler bunlardır. (Araf Suresi, 157)

Onlar, yalnızca; "Rabbimiz Allah'tır" demelerinden dolayı, haksız yere yurtlarından sürgün edilip çıkarıldılar. Eğer Allah'ın, insanların kimini kimiyle defetmesi (yenilgiye uğratması) olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescidler, muhakkak yıkılır giderdi. Allah Kendi (dini)ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, aziz olandır. (Hac Suresi, 40)

Andolsun, Biz senden önce kendi kavimlerine elçiler gönderdik de onlara apaçık belgeler getirdiler; böylece Biz de suçlu günahkarlardan intikam aldık. İman edenlere yardım etmek ise, Bizim üzerimizde bir haktır. (Rum Suresi, 47)

Rum (orduları) yenilgiye uğradı. Yakın bir yerde. Ama onlar, yenilgilerinden sonra yeneceklerdir. Birkaç yıl içinde. Bundan önce de, sonra da emir Allah'ındır. Ve o gün mü'minler sevineceklerdir. Allah'ın yardımıyla. O, dilediğine yardım eder. O, güçlü ve üstün olandır, esirgeyendir. (Bu,) Allah'ın va'didir; Allah, vadinden geri dönmez. Ancak insanların çoğu bilmezler. (Rum Suresi, 2-6)

Allah dualara icabet eder

Balık sahibi (Yunus'u da); hani o, kızmış vaziyette gitmişti ki; bundan dolayı kendisini sıkıntıya düşürmeyeceğimizi sanmıştı. (Balığın karnındaki) Karanlıklar içinde: "Senden başka ilah yoktur, Sen Yücesin, gerçekten ben zulmedenlerden oldum" diye çağrıda bulunmuştu. Bunun üzerine duasına icabet ettik ve onu üzüntüden kurtardık. İşte Biz, iman edenleri böyle kurtarıyoruz. (Enbiya Suresi, 87-88)

Andolsun, Nuh Bize (dua edip) seslenmişti de, ne güzel icabet etmiştik. Onu ve ailesini, o büyük üzüntüden kurtarmıştık. (Saffat Suresi, 75-76)

Nitekim Rableri onlara (dualarını kabul ederek) cevap verdi: "Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden bir işte bulunanın işini boşa çıkarmam. Sizin kiminiz kiminizdendir. İşte, hicret edenlerin, yurtlarından sürülüp-çıkarılanların ve yolumda işkence görenlerin, çarpışıp öldürülenlerin, mutlaka

kötülüklerini örteceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu,) Allah Katından bir karşılık (sevap)tır. (O) Allah, karşılığın (sevabın) en güzeli O'nun Katındadır." (Al-i İmran Suresi, 195)

Böylece onun duasına icabet ettik. Kendisi'nden o derdi giderdik; ona Katımızdan bir rahmet ve ibadet edenler için bir zikir olmak üzere ailesini ve onlarla birlikte bir katını daha verdik. (Enbiya Suresi, 84)

Allah müminler için kolaylık diler

Fakat kim verir ve korkup-sakınırsa, ve en güzel olanı doğrularsa, Biz de onu kolay olan için başarılı kılacağız. (Leyl Suresi, 5-7)

... Kim Allah'tan korkup-sakınırsa (Allah) ona işinde bir kolaylık gösterir. (Talak Suresi, 4)

... Allah, hiçbir nefse ona verdiğinden başkasıyla yükümlülük koymaz. Allah, bir güçlüğün ardından bir kolaylığı kılıp-verecektir. (Talak Suresi, 7)

Demek ki, gerçekten zorlukla beraber kolaylık vardır. Gerçekten güçlkle beraber kolaylık vardır. (İnşirah Suresi, 5-6)

... Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez. (Bu kolaylık) sayıyı tamamlamanız ve sizi doğru yola (hidayete) ulaştırmasına karşılık Allah'ı büyük tanımanız içindir. Umulur ki şükredersiniz. (Bakara Suresi, 185)

Allah mümin kullarına rahmet eder

O'dur ki, sizi karanlıklardan nura çıkarmak için size rahmet etmekte; melekleri de (size dua etmektedir). O, mü'minleri çok esirgeyicidir. (Ahzab Suresi, 43)

Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

ALLAH'IN MÜMİNLERE AHİRETTE

VAATLERİ

Allah sabredenlere karşılığını en güzeliyle verecektir

Bunlar: Sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Bunları sen ve kavmin bundan önce bilmiyordun. Şu halde sabret. Şüphesiz (güzel olan) sonuç takva sahiplerininidir. (Hud Suresi, 49)

Ve sabret. Gerçekten Allah, iyilik yapanların ecrini kaybetmez. (Hud Suresi, 115)

Ve sabretmeleri dolayısıyla cennetle ve ipekle ödüllendirmiştir. (İnsan Suresi, 12)

"Sabrettiğinize karşılık selam size. (Dünya) Yurdun(un) sonu ne güzel." (Ra'd Suresi, 24)

İşte onlar, sabretmelerine karşılık (cennetin en gözde yerinde) odalarla ödüllendirilirler ve orda esenlik dileği ve selamla karşılanırlar. Orda ebedi olarak kalıcıdırlar; o, ne güzel bir karargah ve ne güzel bir konaklama yeridir. (Furkan Suresi, 75-76)

De ki: "Ey iman eden kullarım, Rabbiniz'den sakının. Bu dünyada iyilik edenler için bir iyilik vardır. Allah'ın arz'ı geniştir. Ancak sabredenlere ecirleri hesapsızca ödenir." (Zümer Suresi, 10)

Allah salih amellerde bulunanlara Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etmiştir

Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaat etmiştir. Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Tevbe Suresi, 72)

Adn cennetleri; kapılar onlara açılmıştır. İçinde yaslanıp-dayanmışlardır; orda birçok meyve ve şarap istemektedirler. Ve yanlarında bakışlarını yalnızca eşlerine çevirmiş yaşıt kadınlar vardır.

İşte hesap günü size vaat edilen budur. Şüphesiz bu, Bizim rızkıımızdır, bitip tükenmesi de yok. (Sad Suresi, 50-54)

"İçlerinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan Adn cennetleri de (onlarındır). Ve işte bu, arınmış olanın karşılığıdır." (Taha Suresi, 76)

Adn cennetleri (onlarındır); oraya girerler, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler. Ve orada onların elbiseleri ipek(ten)dir. (Fatır Suresi, 33)

Ancak Rablerinden korkup-sakınanlar ise; onlara yüksek köşkler vardır, onların üstünde de yüksek köşkler bina edilmiştir. Onların altında ırmaklar akmaktadır. (Bu,) Allah'ın va'didir. Allah, va'dinden dönmez. (Zümer Suresi, 20)

Allah müminlere sonsuz nimetlerle dolu cennet hayatı vaat etmiştir

Adn cennetleri (onlarındır) ki, Rahman (olan Allah, onu) Kendi kullarına gaybtan vadetmiştir. Şüphesiz O'nun va'di yerine gelecektir. Onda 'boş bir söz' işitmezler; sadece selam (ı işitirler). Sabah akşam, onların rızıkları orda (bulunmakta)dır. O cennet; Biz, kullarımızdan takva sahibi olanları (ona) varisçi kılacağız. (Meryem Suresi, 61-63)

De ki: "Bu mu daha hayırlı, yoksa takva sahiplerine va'dedilen ebedi cennet mi? Ki onlar için bir mükafat ve son duraktır." "İçinde ebedi kalıcılar olarak, orada her istedikleri onlarındır; bu, Rabbinin üzerine aldığı, istenen bir vaaddir." (Furkan Suresi, 15-16)

(Ancak) Gerçekten iman edip salih amellerde bulunanlar ise; onlar için nimetlerle-donatılmış cennetler vardır. Orada ebedi olarak kalıcıdırlar. Allah'ın va'di haktır. O, üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. (Lokman Suresi, 8-9)

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen süttten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve orda onlar için meyvelerin her türlüşünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır. Hiç (böyle mükafaatlananan bir kişi), ateşin içinde ebedi olarak kalan ve bağırsaklarını 'parça parça koparan' kaynar sudan içirilen kimseler gibi olur mu? (Muhammed Suresi, 15)

Ama Rablerinden korkup-sakınanlar; onlar için Allah Katında -bir şölen olarak- altlarından ırmaklar akan -içinde ebedi kalacakları- cennetler vardır. İyilik yapanlar için, Allah'ın Katında olanlar daha hayırlıdır. (Al-i İmran Suresi, 198)

Orada tahtlar üzerinde yaslanıp-dayanmışlardır. Orada ne (yakıcı) bir güneş ve ne de dondurucu bir soğuk görürler. (Meyvelerin) Gölgeleleri onlara pek yakın ve devşirilmeleri kolaylaştırıldıkça kolaylaştırılmış. Çevrelerinde gümüşten billur kablur, kupalar dolaştırılır. Gümüşten billur kaplar ki, onları belli bir ölçüyle tesbit etmişlerdir. Orada onlara bir kadeh içirilir ki, karışımı zencefildir. Bir pınar ki orada "selsebil" olarak adlandırılır. Çevrelerinde (gençlikleri ve dinçlikleri) ebedi kılınmış civanlar dolaşır-durur; sen onları gördüğün zaman saçılmış birer inci sanırsın. Her nereye baksan, bir nimet ve büyük bir mülk görürsün. Onların üzerinde hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler vardır. Gümüşten bileziklerle bezenmişlerdir. Rableri onlara tertemiz bir şarab içirmiştir. Şüphesiz, bu, sizin için bir mükafaattir. Sizin çabalarcanız şükre değer (meşkur:makbul) görülmüştür. (İnsan Suresi, 13-22)

İman edip salih amellerde bulunanlar, Biz onları altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacağız. Bu, Allah'ın gerçek olan va'didir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? (Nisa Suresi, 122)

Mülk, o gün yalnızca Allah'ındır. O, aralarında hükmedecektir. Artık iman edip salih amellerde bulunanlar; nimetlerle donatılmış cennetler içindedirler. (Hac Suresi, 56)

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlara gelince; onlar için altından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Büruc Suresi, 11)

O gün, öyle yüzler de vardır ki, nimette (engin bir mutluluk içinde)dirler. Harcadığı-çabadan dolayı hoşnuttur. (Gâşiye Suresi, 8-9)

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bulunanlar (onların dışındadır); işte bunlar, cennete girecekler ve hiçbir şeyle zulme uğratılmayacaklar. (Meryem Suresi, 60)

Takva sahiplerine vadedilen cennet; onun altından ırmaklar akar, yemişleri ve gölgelikleri sürekliedir. Bu korkup-sakınanların (mutlu) sonudur, inkar edenlerin sonu ise ateştir. (Rad Suresi, 35)

Bizim Katımızda sizi (Bize) yaklaştıracak olan ne mallarınız, ne de evlatlarınızdır; ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka. İşte onlar; onlar için yaptıklarına karşılık olmak üzere kat kat mükafaat vardır ve onlar yüksek köşklerinde güven içindedirler. (Sebe Suresi, 37)

Ancak tevbe edenler, ıslah edenler, Allah'a sımsıkı sarılanlar ve dinlerini katıksız olarak Allah için (halis) kılanlar başka; işte onlar mü'minlerle beraberdirler. Allah mü'minlere büyük bir ecir verecektir. (Nisa Suresi, 146)

Allah salih amellerin karşılığını eksiksizce verecektir

Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 97)

Buna göre, iman edip salih amellerde bulunanlar, onlar için bir bağışlanma (mağfiret) ve üstün bir rızık vardır. (Hac Suresi, 50)

Her insan-grubunu imamlarıyla çağıracağımız gün, artık kimin kitabı sağı eline verilirse, onlar kitaplarını okuyacaklar ve onlar, bir 'hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar' bile haksızlığa uğratılmazlar. (İsra Suresi, 71)

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz gerçekten en güzel davranışta bulunanın ecrini kayba uğratmayız. (Kehf Suresi, 30)

Gerçek şu ki, Allah zerre ağırlığı kadar haksızlık yapmaz. (Bu ağırlıkta) Bir iyilik olursa, onu kat kat kılar ve Kendi yanından pek büyük bir ecir verir. (Nisa Suresi, 40)

Artık iman edip salih amellerde bulunanlara gelince; Rableri onları Kendi rahmetine sokar. İşte apaçık olan 'büyük mutluluk ve kurtuluş' budur. (Casiye Suresi, 30)

Artık kim, bir mü'min olarak salih amellerde bulunursa, onun çabası için (karşılık olarak) küfran (nankörlük) yoktur. Şüphesiz Biz, onun yazıcılarıyız. (Enbiya Suresi, 94)

Şüphesiz, Müslüman erkekler ve Müslüman kadınlar, mü'min erkekler ve mü'min kadınlar, gönülden (Allah'a) itaat eden erkekler ve gönülden (Allah'a) itaat eden kadınlar, sadık olan erkekler ve sadık olan kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, saygıyla (Allah'tan) korkan erkekler ve saygıyla (Allah'tan) korkan kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve (Allah'ı çokça) zikreden kadınlar; (işte) bunlar için Allah bir bağışlanma ve büyük bir ecir hazırlamıştır. (Ahzab Suresi, 35)

Mallarını infak edenlerin karşılığını Allah artırarak verecektir

De ki: "Şüphesiz benim Rabbim, kullarından rızkı dilediğine genişletip-yayar ve ona kısar da. Her neyi infak ederseniz, O (Allah), yerine bir başkasını verir; O, rızık verenlerin en hayırlısıdır." (Sebe Suresi, 39)

Gerçekten Allah'ın Kitabını okuyanlar, namazı dosdoğru kılanlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infak edenler; kesin olarak zarara uğramayacak bir ticareti umabilirler. (Fatır Suresi, 29)

Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Bununla, Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanınızı ve bunların dışında sizin bilmeyip Allah'ın bildiği diğer (düşmanları) korkutup-caydırarsınız. Allah yolunda her ne infak ederseniz, size 'eksiksiz olarak ödenir' ve siz haksızlığa uğratılmazsınız. (Enfal Suresi, 60)

Küçük, büyük infak ettileri her nafaka ve (Allah yolunda) aştıkları her vadi, mutlaka Allah'ın yaptıklarının daha güzeliyle onlara karşılığını vermesi için, (bunlar) onlar adına yazılmıştır. (Tevbe Suresi, 121)

Mallarını Allah yolunda infak edenler, sonra infak ettikleri şeyin peşinden başa kakmayan ve eziyet vermeyenlerin ecirleri Rableri Katındadır, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 262)

Onlar ki, mallarını gece, gündüz; gizli ve açık infak ederler. Artık bunların ecirleri Rableri Katındadır, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 274)

Allah yolunda çabalayanlar kurtuluşa

erenlerden olacaktır

Ama Resul ve onunla birlikte olan mü'minler, mallarıyla ve canlarıyla cehd ettiler (çaba harcadılar); işte bütün hayırlar onlarındır ve kurtuluşa erenler onlardır. Allah onlar için, süresiz kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırladı. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 88-89)

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahbine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleyiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Allah şükredenleri ödüllendirecektir

Allah'ın izni olmaksızın hiçbir nefis için ölmek yoktur. O, süresi belirtilmiş bir yazıdır. Kim dünyanın yararını (sevabını) isterse ona ondan verimiz, kim ahiret sevabını isterse ona da ondan verimiz. Biz şükredenleri pek yakında ödüllendireceğiz. (Al-i İmran Suresi, 145)

Şüphesiz, 'Safa' ile 'Merve' Allah'ın işaretlerindendir. Böylece kim Evi (Ka'be'yi) hacceder veya umre yaparsa, artık bu ikisini tavaf etmesinde kendisi için bir sakınca yoktur. Kim de gönülden bir hayır yaparsa (karşılığını alır). Şüphesiz Allah, şükürün karşılığını verendir, bilendir. (Bakara Suresi, 158)

Allah yolunda ölenlere büyük bir ecir vardır

Öyleyse, dünya hayatına karşılık ahireti satın alanlar, Allah yolunda savaşsınlar; kim Allah yolunda savaşırken, öldürülür ya da galip gelirse ona büyük bir ecir vereceğiz. (Nisa Suresi, 74)

Andolsun, eğer Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz, Allah'tan olan bir bağışlanma ve rahmet, onların bütün toplamakta olduklarından daha hayırlıdır. (Al-i İmran Suresi, 157)

Allah yolunda öldürülenleri sakın 'ölüler' saymayın. Hayır, onlar, Rableri Katında diridirler, rızıklanmaktadırlar. (Al-i İmran Suresi, 169)

Allah yolunda hicret edip öldürülen veya ölenlere gelince muhakkak Allah, onları güzel bir rızıkla rızıklandıracaktır. Şüphesiz Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır. Onları, Kendisi'nden gerçekten hoşnut kalacakları bir yere sokacaktır. Şüphesiz Allah, bilendir, halimdir. (Hac Suresi, 58-59)

Müminler kıyamet günü ve ahirette hiçbir zorlukla karşılaşmayacaklardır

Artık kimin kitabı sağ yanından verilirse, O, kolay bir hesap (sorgu) ile sorguya çekilecek, Ve kendi yakınlarına sevinç içinde dönmüş olacaktır. (İnşikak Suresi, 7-9)

Artık bugün, iman edenler, kafir olanlara gülmektedirler. Tahtlar üzerinde bakıp-seyretmek suretiyle. (Mutaffifin Suresi, 34-35)

Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka; onlar için kesintisi olmayan bir ecir (mükafaat) vardır. (İnşikak Suresi, 25)

Ey iman edenler, Allah'a kesin (nasuh) bir tevbe ile tevbe edin. Olabilir ki, Allah sizin kötülüklerinizi örter ve altından ırmaklar akan cennetlere sokar. O gün Allah, peygamberi ve onunla birlikte iman edenleri küçük düşürmeyecektir. Nurları, önlerinde ve sağ yanlarında koşar-parıldar. Derler ki: "Rabbimiz nurumuzu tamamla, bizi bağışla. Şüphesiz Sen, herşeye güç yetirensin." (Tahrim Suresi, 8)

Kıyamet-saatinin kopacağı gün, (mü'minlerle kafirler birbirlerinden) ayrılırlar. Böylece iman edip salih amellerde bulunanlar; artık onlar 'bir cennet bahçesinde' 'sevinç içinde ağırlanırlar'. (Rum Suresi, 14-15)

Ama Bizden kendilerine güzellik geçmiş bulunanlar; işte, onlar, ondan uzaklaştırılmışlardır. Onun uğultusunu bile duymazlar. Onlar nefislerinin arzuladığı (sayısız nimet) içinde ebedi kalıcıdırlar. Onları, o en büyük korku hüzne kaptırmaz ve: "İşte bu sizin gününüzdür, size va'dedilmişti" diye melekler onları karşılayacaklardır. (Enbiya Suresi, 101-103)

Allah, Kendisi'ne ve elçisine itaat edenlere cenneti vaat etmiştir

Bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, onu altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. (Nisa Suresi, 13)

Kim Allah'a ve Resul'e itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, doğrular (ve doğrulayanlar), şehidler ve salihlerle beraberdir. Ne iyi arkadaşdır onlar? (Nisa Suresi 69)

Ama sizden kim Allah'a ve Resûlü'ne gönülden -itaat eder ve salih bir amelde bulunursa, ona ecrini iki kat verimiz. Ve Biz ona üstün bir rızık da hazırlamışızdır. (Ahzab Suresi, 31)

Ki O (Allah), amellerinizi ıslah etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, artık o en büyük kurtuluşla kurtulmuştur. (Ahzab Suresi, 71)

Kendilerine yara isabet ettikten sonra, Allah ve elçisinin çağrısına icabet edenler, içlerinden iyilik yapanlar ve sakınanlar için büyük bir ecir vardır. (Al-i İmran Suresi, 172)

İNKAR EDENLERİN ÜMİTSİZ HALLERİ

Ümitsizlik, din ahlakından uzak yaşayan insanlarda sık rastlanan bir ruhi bozukluktur. Bu, insanların Allah'ın varlığını reddetmelerinden ya da Allah'ı gereği gibi tanıyıp bilmemelerinden kaynaklanır. İmandan ve dolayısıyla Kurani bilgiden yoksun olan bu insanlar etraflarında gerçekleşen tüm olayların tesadüfler sonucu meydana geldiğini düşünürler. Allah'ın herşeyi, Kendi belirlediği bir kader çerçevesinde yarattığının ve her an kontrolü altında tuttuğunun farkına varamazlar.

Bu nedenle başlarına gelen her türlü olumsuz olay kendileri için bir keder ve umutsuzluk vesilesi olur. Hatta kötü bir olaya gerek kalmadan, sırf kendi oluşturdukları kuruntu, vesvese ve endişeler bile onları derin bir ümitsizliğe düşürmeye yeterli olur.

Bu ruh halindeki bir insan her konuda, her olayda kötüye yoracak, olumsuz bir yön bulabilir. Herşeyden karamsarlığa ve umutsuzluğa sürüklenecek sonuçlar çıkarabilir. Çünkü kendisine ölçü olacak hiçbir yol göstericisi yoktur. Hayat felsefesini ve olaylara bakış açısını belirleyen şeylerin tesadüf, raslantı, şans gibi kavramlar olduğunu düşünür. Oysa bu kavramların ona umut ve güven verecek hiçbir güçleri yoktur. Tam tersine, bu kavramlara inanması ve hayatını bunların üzerine kurması, onun her türlü sıkıntıyı ve azabı yaşamasına sebep olur.

Böyle olması da doğaldır. Çünkü Allah'ı tanımamakla, O'nun insanlara bir rehber, rahmet ve müjde olarak gönderdiği Kuran'ı rehber edinmemekle kendi kendine zulmetmiş, çektiği tüm sıkıntılara kendisi sebep olmuştur. Kendisini ve tüm varlıkları sarıp kuşatan İlahi kaderden habersizdir. Bu yüzden, Allah'ın bilgisi ve dilemesiyle gerçekleşen herşeyi başıboş olaylar dizisi olarak algılar. Kısacası içinde bulunduğu büyük körlük ve cehalet, ona hayatı boyunca bir nevi cehennem azabı yaşatır.

İnkâr edenler için durum böyleyken, kendini Müslüman tanıtan bazı kimseler de aynı ruh halini taşırlar. Müslüman olduklarını savunmalarına rağmen Kuran ahlakından uzak oldukları için olaylara yaklaşımları ve tepkileri de inkâr edenlerden pek farklı değildir. Bütün olayları sebepler zincirinin, doğa kanunlarının, sosyal gelişmelerin, bir sonucu olarak değerlendirir, bu olayların tamamını Allah'ın yarattığını düşünmez ve bunların arkasındaki İlahi hikmeti ve amacı göremezler.

Oysa Kurani bakış açısı insana bütünüyle farklı bir kişilik kazandırır. Herşeye bu bakış açısıyla yaklaşan bir insan en başta, mümin olduğu için her olayın kendisi ve diğer müminler açısından hayırlı olduğunu bilir. Çünkü Allah müminlerin dostudur ve onlar için dünyada ve ahirette en hayırlı olanı dilemekte ve yaratmaktadır. Eğer olumsuz gibi görünen bir durumla karşılaşarsa bunu kötü şansa, uğursuzluğa, işlerin ters gitmesine bağlamaz. "Şer" gibi görünen bir olayın içinde, "...Olur ki hoşunuza

gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır..." (Bakara Suresi, 216) ayetinde işaret edildiği gibi Allah'ın çok büyük hayırlar yaratmış olabileceğini düşünür.

Herşeyin Allah'tan geldiğinin, Allah'ın dilemesiyle olduğunun bilinciyle, hiçbir şartta ve durumda üzüntüye, karamsarlığa ve umutsuzluğa kapılmaz. Bu dünyada herşeyin bir imtihan vesilesi olduğunu düşünerek karşısına çıkan olaylarda Kuran'da belirtilen en güzel ahlakı, en güzel davranış biçimini gösterir.

Allah'ın rahmetinden yalnızca inkar edenler ümit keser

İnsanlar zorlu olaylarla karşılaştıklarında gösterdikleri tavra göre ikiye ayrılırlar. Bunlardan birinci grup Allah'ın varlığını inkar eden ve dünya hayatının koşuşturması içine dalan insanlardır. Herhangi bir zorluk, sıkıntı, fiziksel ya da manevi baskıyla karşılaştıklarında bir anda saldırganlaşıp, umulmadık isyankar tavırlar gösterirler. Zorluklar iman etmeyenlerin büyük bir ümitsizliğe düşmelerine neden olur. Bu ümitsizlik tüm yaşantılarını engeller, şevk ve heyecanlarını kırar, çok büyük bir yılgınlık meydana getirir. Her zorluğu bir bela olarak görür, bu nedenle de olgun ve dengeli bir tavır gösteremezler.

Allah'ın rahmetinden umut kesen kişiler Allah'a inanmayan, ahiret inancı taşımayan insanlardır. Kendi rahmetinden umut kesenlerin ancak inkar edenler olduğunu Allah ayetinde şu şekilde belirtmektedir:

Allah'ın ayetlerini ve O'na kavuşmayı 'yok sayıp inkar edenler'; işte onlar, Benim rahmetimden umut kesmişlerdir; ve işte onlar, acı azab onlarındır. (Ankebut Suresi, 23)

Kuran'da övülen peygamberlerden biri olan Hz. Yakup da kendi oğullarına Allah'a karşı ümitvar olmayı öğütlemiştir. Hz. Yakup oğullarına Allah'ın rahmetinden umut kesenlerin yalnızca inkar edenler olduğunu şöyle hatırlatmaktadır:

"Oğullarım, gidin de Yusuf ile kardeşinden (duyarlı bir araştırmayla) bir haber getirin ve Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez". (Yusuf Suresi, 87)

Allah'ın rahmetini umut etmemek, Allah'ın herşeye güç yetiren olduğunun bilincinde olmamak demektir. Ki bu herşeyini Rabbimiz'e borçlu olan insan için son derece büyük bir nankörlüktür. Çünkü insanı yaratan, ona görme, işitme, düşünme yeteneklerini veren, yürümesini, koşmasını, nefes almasını sağlayan, onu güldüren, sağlığını ona veren, rızıklandıran, sevdiği şeyleri ona ikram eden Allah'tır. Bu durumda Allah'ın rahmetini ummamak kişinin bütün bunları görmezlikten gelmesi anlamına gelir. Özellikle de elindeki nimetleri kaybettikten sonra ümitsizliğe kapılmak, Allah'ın beğenmediği bir tavidir:

İnsana bir nimet verdiğimizde sırt çevirir ve yan çizer; ona bir şer dokunduğu zaman da umutsuzluğa kapılır. (İsra Suresi, 83)

Nimetler içindeyken bu nimetleri kendilerine Allah'ın verdiğini hiç düşünmeyen, şükretmeyen insanlar, nimetler ellerinden alındığında, bir anda büyük bir şaşkınlığa

kapılmakta ve bütün umutlarını yitirmektedirler. Nankörlük ve umutsuzluk Kuran'dan uzak kimselerde birarada bulunan kötü ahlak özellikleridir. Başka ayetlerde de bu tür kimselerden şöyle bahsedilmektedir.

Derken kendilerine hatırlatılanı unuttuklarında, onların üzerlerine herşeyin kapılarını açtık. Öyle ki kendilerine verilen şeylerle 'sevince kapılıp şımarınca', onları apansız yakalayiverdik. Artık onlar umutları suya düşenler oldular. (Enam Suresi, 44)

Sonunda, üzerlerine azabı şiddetli olan bir kapı açtığımızda, onlar bunun içinde şaşkına dönüp umutlarını kaybettiler. (Müminun Suresi, 77)

İnkarcıların bu zayıf ve basit karakterlerinden bir başka ayette de şöyle bahsedilir:

İnsan, hayır istemekten bıkkınlık duymaz; fakat ona bir şer dokundu mu, artık o, ye'se düşen bir umutsuzdur. (Fussilet Suresi, 49)

Allah iman edenlere inkarcıları dost edinmemeyi, onların ahirete hiçbir şekilde inanmadıklarını, ahiretten yana umut kesmiş kimseler olduklarını bildirmektedir. Bu tür kimseler müminlerin muhatap olmaktan özellikle sakındıkları kimselerdir. Çünkü ahiretten umut kesen bir insan her açıdan olumsuz özellikler taşıyan bir insandır. Hiçbir sınır ya da kural tanımaz, her türlü suçu işleyebilecek bir yapıda olur. Nitekim dünya üzerinde cinayetten hırsızlığa kadar her türlü gayrimeşru işin arkasında yer alan, insanlara çekinmeden zulmeden, yolsuzluğu, dolandırıcılığı yaşam tarzı haline getiren kişiler hep ahirete inanmayan, ahiret umudu taşımayan, Allah'tan korkmayan insanlardır. Bu nedenle, müminlerin ahiretten umudunu kesmiş bu tür kişileri dost edinmemeleri ayette şöyle bildirilmektedir:

Ey iman edenler, Allah'ın kendilerine karşı gazablandığı bir kavmi veli (dost ve müttefik) edinmeyin; ki onlar, kafirlerin mezar halkından umut kesmeleri gibi ahiretten umut kesmişlerdir. (Mümtehdine Suresi, 13)

Ümitsizlik, iman etmeyen kişilerin, iman edenlerle arasındaki en belirgin farklardan biridir. İnkarcılar Allah'ın rızasını kazanmak maksadıyla yaşamadıkları için Allah'tan gelen herşeye razı olan bir müminin rahatlığını taşımazlar. Bu yüzden bir an sonrasının dahi endişesi içindedirler. Her olayın kendi aleyhlerinde gelişeceği zannına kapılırlar.

Bir an için ümitlenseler de, yaşadıkları olayın herhangi bir aşamasının bekledikleri gibi gelişmediğini gördüklerinde hemen ümitsizliğe kapılırlar.

İmanlı insan için ise bu durum tam tersi şeklindedir. İman, dünyada insanın sahip olabileceği en büyük nimetlerin başında yer alır. Allah'a inanan insan ayetin ifadesiyle

"... sapasağlam bir kulpa yapışmıştır...". (Bakara Suresi, 256) Yokken var eden, ölüyken diriltlen, hastalandığında şifa veren, yediren, içiren, büyüten, karanlıklar içindeyken aydınlığa çıkaran Allah'tır ve bu yüzden insan iman eder.

İman, kişiyi ümitsizliğe sürüklenmekten, üzüntü, keder, sıkıntı, stres, öfke, gelecek kaygısı, korku ve tedirginlik gibi insana maddi-manevi zarar veren etkenlerden uzak tutar. Bütün bunların aksine son derece neşeli ve huzurlu olmasına neden olur. İmandan başka hiçbir şey insanı kurtuluşa ulaştırmaz. Nitekim imandan başka bir kulba tutunmaya kalkan insan bir türlü huzuru bulamadığını, edindiği amaçlara ulaşsa dahi mutluluğu yakalayamadığını kendisi de görür.

Özellikle hastalandığında ya da yaşlandığında hayatını adadığı şeylerin ya da kişilerin kendisine sadık olmadığını, boşa geçen yılların kendisine bu dünyada da hiçbir yarar getirmediğini düşünüp ruhen çöküntüye uğrar. O güne kadar kendisini ayakta tutan idealleri, beklentileri, dostları, sevdikleri yok olup gitmiştir.

İman ehli ise dünyaya bağlı olmadığı için bedenlen uğradığı değişiklikler, çevresinde ve hayatında yaşadığı kayıplar kendisinde bir üzüntü ya da moral bozukluğuna yol açmaz. Yıllarını Allah yolunda mücadeleye adanmış değerli İslam alimi Bediüzzaman Said Nursi imanın kendisine yettiğini ve kendisine bitmeyen bir ümit kaynağı olduğunu şu şekilde dile getirmiştir:

"... İşte bütün ihtiyarlığımdan ve firak (ayrılık) belâlarından gelen teessürâtıma (üzüntülerime), bana nur-u iman tam kâfi geldi; kırılmaz bir rica, kopmaz bir ümit, sönmez bir ziya, bitmez bir teselli verdi. Elbette sizlere ihtiyarlıktan gelen karanlık ve gaflet ve teessürat ve teellümâta (tasalanmalara), iman kâfi ve vâfidir. Asıl en karanlıklı ve en nursuz ve tesellisiz ihtiyarlık ve en elîm ve müthiş firak, ehl-i dalâletin (hak yoldan sapanların) ve ehl-i sefahetin (sefihlerin) ihtiyarlıklarıdır ve firaklarıdır. O rica ve ziya ve teselli veren imanı zevk etmek ve tesirâtını hissetmek için, ihtiyarlığa lââyık ve İslâmiyete muvafık ubudiyetkârâne (kulluğa yakışır bir tarzda) bir tavr-ı şuurdârâne (şuurlu bir tavır) takınmakla olur. Yoksa, gençlere benzemeye çalışmak ve onların sarhoşça gafletlerine başını sokup ihtiyarlığını unutmakla değildir..."

Bir insanın, nimetler içindeyken neşeli ve mutlu olup, nimetler kendisinden alındığında bir anda bütün karakterinin değişmesi, müthiş bir sıkıntı ve kaygıya düşmesi aslında tam anlamıyla bir basitlik, küçüklüktür. Kişinin Allah'a ve ahirete gerçek anlamda bir imanı olmadığını delilidir. Aynı zamanda önemli bir akılsızlık ve kavrayış eksikliğinin de göstergesidir.

Çünkü nimeti veren de alan da Allah'tır. Mümini diğer kişilerden ayıran en önemli özelliklerinden biri de böyle bir durum karşısında göstereceği güzel ahlakıdır. Mümin her iki durumda da büyük bir neşe ve teslimiyet içindedir. Müminlerin en temel özellikleri tüm varlıklarıyla tamamen Allah'a teslim olmaları, O'nun kendilerine gönderdiği Kuran'a göre hareket edip düşünmeleri, Kuran'ın dışında hiçbir zihniyet, model ve bakış açısını üzerlerinde barındırmamalarıdır.

İman etmeyenler ise, Kuran'a aykırı bir hayat modelini bütün yönleriyle yaşarlar. Alaycılık, zulüm, endişe, korku, sıkıntı, yalan, ölüm korkusu, dünya hırsları, üzüntü, vs. hep bu modelin içinde yer alan özelliklerdendir. Ümitsizlik de iman etmeyenlerin hemen hemen tamamında rastlanan bir vasıftır. Yaşama amaçlarını ve yaşam biçimlerini sağlam bir zemin üzerine, yani Allah'a iman ve kulluk üzerine kurmadıkları için hayatları, dirayetleri, dayanma güçleri pamuk ipliğine bağlıdır. Her an sarsılmaya, yıkılmaya müsait bir ruh hali içindedirler.

Bitip tükenmeyen, sönmeyen, coşkulu bir ümit olması için Allah'a tam bir iman, güven ve sadakat gerekir. Ümidi ancak Allah'la dost olan insan gereği gibi yaşar. Allah'a inanmayan insan gerçek ümidi, yani dünyevi şartlara dayalı olmayan daimi bir ümidi bilmez. Her zaman olumsuz ihtimaller üzerinde düşünür, olayları hep olumsuz yönden değerlendirir. Allah'a güvenip dayanmayan böyle insanların endişelenmek için bitmek tükenmek bilmeyen sebepleri vardır. Herşeyin başıboş tesadüflere bağlı olduğunu zannederler. Böyle bir durumda yalnızca gerçekleşmesi ihtimal dahilinde olan doğal afetler bile tevekkülsüz insanlar için büyük bir sıkıntı kaynağıdır.

Evrende çok hassas dengelerle birbirine uyum sağlayan birçok ayrıntı vardır. Bu dengelerin birinde meydana gelecek çok küçük oranlardaki bir oynama bile evrende büyük felaketler meydana getirebilir.

Örneğin, şiddetli bir deprem yer kabuğu üzerindeki herşeyi alt üst etmeye yeterlidir. Yer kabuğu alev alev kaynayan, en ağır metallerin bile eriyik halinde bulunduğu, binlerce derece sıcaklıktaki magma üzerinde adeta bir zar gibi yüzmektedir. Bu zarın her an birkaç yerinden yırtılması ve yeryüzünün kaynayan lavlarla küle dönmesi son derece kolaydır. Yeryüzünün en güvenli sayılan yerleri bile bu tehlikeden uzak değildir. Çünkü yapılan hesapların hiçbirisi kesinlik taşımamakta, yalnızca bir tahmin ve varsayım boyutunda kalmaktadır. Bu arada, Dünya müthiş bir süratle uzay boşluğu içinde dönerek gitmektedir, binlerce göktaşı yeryüzünün çok yakınından teğet geçmektedir. Günün birinde büyük bir göktaşının Dünya'ya isabet etmeyeceğinin hiçbir garantisi yoktur. Yalnızca bir kilometre çapındaki bir göktaşı bile Dünya'daki iklim dengelerini alt üst ederek canlı yaşamını tehdit etmeye yeterlidir. Güneş'te meydana gelecek büyük bir patlama sonucunda etrafa yayılacak enerji ve radyasyon da Dünya'daki canlılığa bir anda son verebilir. Üstelik bunlar sadece birkaç örnektir ve bunlar gibi daha binlerce alternatif düşünülebilir.

Tüm bunların farkında olan kişinin eğer Allah'a inancı ve tevekkülü yoksa çok yoğun bir korku ve tedirginlik hisseder. Ancak iman ehli ise evrenin tamamının, kendi bedeni de dahil, Allah'ın kontrolünde olduğunu bilir. Allah'ın aklına ve ilmine tamamen teslimdir. Evrenin hassas dengeler üzerine kurulu olması onun imanını daha da artırmakta, Allah'a olan bağlılığını, hayranlığını güçlendirmektedir.

Bediüzzaman Said Nursi bu konuda Müslümanların rahatlığıyla inkarcıların içine düştükleri ümitsizliği samimi üslubuyla şöyle ifade etmektedir:

"... İşte, kâinat içinde maddî ve mânevî bütün bu silsileler, imânsız ehl-i dalâlete (doğru ve hak yoldan sapanlara) hücum ediyor, tehdit ediyor, korku veriyor, kuvve-i mâneviyesini (manevi kuvvetini) zîr ü zeber (altüst) ediyor. Ehl-i imana (inanana) değil tehdit ve korkutmak, belki sevinç ve saadet, ünsiyet (dostluk) ve ümit ve kuvvet veriyor. Çünkü ehl-i iman, iman ile görüyor ki, o hadsiz silsileleri, maddî ve mânevî şimendiferleri, seyyar kâinatları mükemmel intizam ve hikmet dairesinde birer vazifeye sevk eden bir Sâni-i Hakîm onları çalıştırıyor. Zerre miktar vazifelerinde şaşırıyorlar, birbirine tecavüz edemiyorlar. Ve kâinattaki kemâlât-ı san'ata (mükemmel sanatlara) ve tecelliyat-ı cemâliyyeye (güzellik görüntülerine) mazhar olduklarını (kavuştuklarını) görüp kuvve-i mâneviyeyi tamamıyla eline verip, saadet-i ebediyenin bir nümunesini iman gösteriyor..."

İnkarcıların en fazla ümitsizliğe kapılacakları gün, bütün insanların hesap vermek üzere diriltilecekleri ahiret günü olacaktır. Kıyametin başlamasıyla, zorlu bir günle karşı karşıya kaldıklarını hemen anlayan inkarcılar, hayatları boyunca kaçtıkları gerçeğe çok açık bir şekilde karşılaşacaklar, dünyada bulundukları sürece imana hiç yaklaşmadıkları için tarifsiz bir pişmanlığa kapılacaklardır. Allah'ın vaatlerini hatırlayacaklar, kendilerinin cehenneme sokulacaklarını anlayacaklardır. Bu noktada ve bundan sonra yaşayacakları ümitsizlik, ümitsizlik sınırının en sonudur. Nitekim dünyada yaşanan hiçbir pişmanlık, hiçbir ümitsizlik örneği bu derece şiddetli değildir. Allah, ahiretin başlangıcı olan kıyamet gününde inkarcıların yaşayacakları yıkımı şu şekilde ifade etmektedir:

Kıyamet-saatinin kopacağı gün, suçlu-günahkarlar umutsuzca yıkılırlar. (Rum Suresi, 12)

Kuran'a davet edildikleri halde kendi istekleriyle inkarda direten kişilerin cehennem azaplarının çok şiddetli olacağı ve bu azabın hafifletilmeyeceği de ayetlerden anlaşılmaktadır. Zuhruf Suresi'nde şöyle buyrulmaktadır:

Onlardan (azab) hafifletilmeyecek ve orda onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. Biz onlara zulmetmedik; ancak onların kendileri zalimlerdir. (Zuhruf Suresi, 75-76)

Ümitsizliği yaşayan insanların ruh halleri

İnsana hayat veren, canlı tutan, mutlu ve huzurlu olmasını sağlayan en önemli manevi etkenlerden biri "ümitvar" ruh halidir. Bu, bir insanın yaşamını sağlıklı olarak sürdürebilmesi için de gerekli olan en önemli konulardan biridir. Nitekim dünya üzerinde "ümitvar" ruh halini tam anlamıyla yaşamadıkları için acı ve sıkıntı çeken, kendi kendilerine zulmeden, dünyayı kendilerine yaşanılmaz bir yer haline getiren çok sayıda insan vardır.

Bu insanların sorunu, gelişen olayların tümünün Allah'ın kontrolünde olduğunu düşünmemeleri, kadere tam bir teslimiyetle teslim olmamalarıdır. Oysa insanı ancak, Allah'a ve O'nun yarattığı kadere tam anlamıyla bir teslimiyet huzurlu kılar. Gelecektekten yana ümitli olması, korku ve kaygılara kapılmadan, mütevekkil yaşaması, onu hem maddi hem de manevi açıdan sağlıklı kılacaktır. Aksi takdirde dengeli ve sağlıklı olması mümkün değildir. Gelecektekten yana, hatta bir an sonrasında dahi endişe ve kaygı içinde yaşayan insan adeta hayattayken yaşamını yitirmiş gibidir. Böyle bir insandan büyük atılımlar, büyük hizmetler, güzel fikir ve düşünceler, güzel davranışlar beklemek de yanlış olacaktır. Çünkü o ruhunda durmaksızın devam eden bir memnuniyetsizlik ve tedirginliği yaşıyordur.

Nefsinin hoşuna gitmeyen en ufak bir olayla karşılaştığında sarsılan, bunalıma giren, ruhen çöküntüye uğrayan bu insanlar birçok açıdan kayba uğrarlar. Ruhları yıpranır; bununla birlikte bedenleri de çöküntüye uğrar. Oysa insan ancak teslimiyetli ve tevekküllü bir ruh halinde huzurlu, sağlıklı ve verimli olacak şekilde yaratılmıştır.

İman etmeyen bir insan için herşey sorun olabilmektedir. Önemli bir günde hastalanması, mutlaka katılması gerektiğini düşündüğü bir davete katılamaması, bir araştırmasını başarıyla sonuçlandıramaması, çok istediği bir tatile çıkamaması, kendini beğendirmeye çalıştığı insanların gözüne girememesi, hatta arabasında ufak bir çizik olması dahi onda ani ve büyük üzüntülere, ümitsizliklere neden olabilir. Benzer derece küçük olaylar dahi aniden moralinin bozulmasına yol açabilir. Bunun nedeni, dünya hayatına gereğinden fazla değer vermesi, ahireti düşünmemesi, bir gün bu dünyayı bırakıp mutlaka öleceği gerçeğini hiç aklına getirmemesidir. Bunları düşünmediği için küçük olaylara, sorunlara takılmakta, küçük hedeflere bağladığı ümitleri çok çabuk sarsılabilmektedir. Bu şekilde bir hayatı benimsediği için de, daima mutsuz ve huzursuz olur.

Fiziksel görünümünde herhangi bir nedenle bozulma olan bir kişi bir süre için bunalıma girerek büyük bir ümitsizlik devresi yaşayabilir. Bu süre zarfında, fiziksel görünümünde bir kusur olmadığını düşünürken sergilemeyeceği davranışlar gösterebilir. Örneğin çok güzel veya yakışıklı bir arkadaşının sahip olduğu özellikleri kıskandığı için onunla alay eder; onu çirkin göstermeye çalışan konuşmalar yapar.

Bir başkası aynı olay karşısında içine kapanır; hiçbir arkadaşıyla görüşmez. Bunların hepsi kadere boyun eğmemenin ve tevekkül etmemenin getirdiği davranış bozukluklarıdır.

Ümitsizlik kişiye hiçbir şey kazandırmaz; ne ahlaka, ne kişinin ruh sağlığına, ne geleceğine, ne de halihazırdaki yaşantısına en ufak bir olumlu etkisi yoktur. Aksine insanı hastalıklara, hatta ölüme dek sürükleyebilecek şekilde moral çöküntüsüne sokar. Ümit dolu olmanın ise maddi ve manevi olarak kazandıracağı çok şey vardır. Öncelikle Allah'ın bir emrini uyguladığı için kişi çok önemli bir ibadeti yapmış ve Allah'ın rızasını kazanmış olur.

İnsanın her olay karşısında ümit dolu olması, asla ümitsizliğe kapılmaması ruhunda birçok olumlu gelişmeye yol açacaktır. Tevekküllü, dünya hırsları olmayan, sabırlı, sakin, olayların kapıp sürüklediği, güçlü, mutmain, insanlar tarafından saygı duyulan, aklına başvuru, olgun, lider karakterli bir kişi olacaktır.

Akılsızların ümitlenmesi

Ümitvar olmakla Allah'ın emirlerine uymak ve O'nun sınırlarını korumak arasında çok önemli bir bağlantı vardır. İnsanın Allah'ın rahmetinden ümitvar olması elbette O'na olan yakınlığı ve bağlılığı, Kuran'ın hükümlerini gözetmesiyle orantılıdır. Yoksa Allah'ı anmayan, kendi bildiğince hayatını yaşayan, Allah'ın hükümlerinden yüz çeviren bir kimsenin eğer bu tavırlarını düzeltmezse, Allah'a tevbe edip yönelmezse bu ahlakına karşılık güzel bir mükafat verileceğini düşünmesi kendini kandırmasından başka birşey değildir.

İşte akılsızların ümitlenmesi de bu şekilde olur. Allah'ı gereği gibi tanıyıp takdir edemeyen, Kuran'dan, İslam'dan haberi olmayan pek çok insan vardır ki, ahirette güzel bir karşılık göreceklere kendilerini inandırmışlardır. Bu müminlerin ümitvar olma özelliklerinin dışında inançsızlığın getirdiği pervasızlığı ve çirkin bir cesareti göstermektedir. Bu kişiler din ahlakından uzak olmaları nedeniyle daralan vicdanlarını, bu tür sahte ümit ve beklentilerle rahatlatmaya çalışır, kendilerini de buna inandırır. Örneğin bir araştırmacı Kuran ahlakına uygun en küçük bir tavır göstermese de, yaptığı bilimsel çalışmaların kendisini "kurtaracağını" umar. Veya bir felsefeci dini reddetse bile çok kültürlü bir insan olduğu için diğerlerinden üstün olduğunu ve ahirette buna göre karşılık göreceğini zanneder. Bir tüccar ise insanlara sağladığı mal ve imkanlar sayesinde ahiretten bir beklenti ve ümit içine girer. Oysa bu kişilerin konuşmalarına bakıldığında aslında ahiretin varlığı hakkında kuşku içinde oldukları görülür. Bir ayette inanmadığı halde ahiretten yana beklenti içinde olan bu insan modeli tarif edilmektedir:

Onlara iki adamın örneğini ver; onlardan birine iki üzüm bağı verdik ve ikisini hurmalıklarla donattık, ikisinin arasında da ekinler bitirmiştik. İki bağ da yemişlerini vermiş, ondan (verim bakımından) hiçbir şeyi noksan bırakmamış ve aralarında bir ırmak fışkırtmıştı. Birinin başka ürün (veren yer)leri de vardı. Böylelikle onunla konuşurken arkadaşına dedi ki: "Ben, mal bakımından senden daha zenginim, insan sayısı bakımından da daha güçlüyüm".

Kendi nefsinin zalimi olarak (böylece) bağına girdi (ve): "Bunun sonsuza kadar kuruyup-yok olacağını sanmıyorum" dedi. "Kıyamet-saati'nin kopacağını da sanmıyorum. Buna rağmen Rabbime döndürülecek olursam, şüphesiz bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım". (Kehf Suresi, 32-36)

Görüldüğü gibi, kıyamet gününden dahi şüphesi olan bu kişi, ahirete gittiği takdirde hayırlı bir sonuçla karşılaşacağı şeklinde tutarsız bir mantığa sahiptir. Bu tutarsız mantığı da, gerçekten iman etmemesinin getirdiği akılsızlığından kaynaklanmaktadır. Bu örnek günümüzde de oldukça yaygın bir zihniyeti yansıtmaktadır.

Bu saçma ümit ve beklenti içinde olanlar dünyada -kendi çıkarları doğrultusunda- yaptıkları iyiliklerin karşılığını almaları gerektiğini, bunun doğal hakları olduğunu düşünürler. "Çalışmak en büyük ibadettir", "halka hizmet Hak'ka hizmettir" gibi sloganları benimser ve sık sık kullanırlar. Elbette bu düşünceler samimi olduğu sürece insana fayda sağlayabilir, ama bir yandan Allah'a karşı nankör ve isyankar bir tavır sergilerken, bir yandan Kuran'da yasaklanan her türlü çirkin tavır, kötü ahlakı uygularken, bir yandan da dünyada nefesine yönelik yaptığı çalışmalardan karşılık beklemek mantıksızdır. Ama bu tür insanlara bunun boş ve saçma bir beklenti olduğu, Allah Katında değerli olanın iman edip yalnızca Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan işler olduğu hatırlatılınca, bu gerçeği kabul etmeye yanaşmazlar. Oysa Allah'a iman olmadan ve Allah'ın rızası gözetilmeden yapılan işlerin ahirette bir kazanç sağlamayacağı, boşa gideceği Kuran'da bildirilen gerçeklerdir. İman edilmediği takdirde -Allah'ın dilemesi dışında- gerçekten de yapılan işlerin boşa gideceği ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

De ki: "Davranış (ameller) bakımından en çok hüsrana uğrayacak olanları size haber vereyim mi?"

"Onların, dünya hayatındaki bütün çabaları boşa gitmişken, kendilerini gerçekte güzel iş yapmakta sanıyorlar." (Kehf Suresi, 103-104)

Kendilerini dindar sandıkları halde gerçekte Kuran'da tarif edilenden farklı bir dini modeli benimseyen ve dolayısıyla şirke düşen insanlar da ahiretten yana boş bir ümit ve beklenti içindedirler. Oysa Kuran'ın dışında hiçbir dini anlayış ve uygulamanın Allah Katında değeri yoktur. Çünkü Allah'ın bildirdiği hak din Kuran'dadır, bunun dışında din adına, İslam adına benimsenen modellerin hiçbiri Allah Katında geçerli değildir. Kuran'da dine hizmet ettiğini sanan fakat şirke dayalı zihniyetlerinden dolayı hizmetleri boşa gidenlerden şöyle bahsedilir:

Şirk koşanların, kendi inkârlarına bizzat kendileri şahidler iken, Allah'ın mescidlerini onarmalarına (hak ve yetkileri) yoktur. İşte bunlar, yaptıkları boşa gitmiş olanlardır. Ve bunlar ateşte süresiz kalacak olanlardır. (Tevbe Suresi, 17)

Şirk koştukları halde ahiretten yana beklenti içinde olanların, ahirette hiç bekmedikleri bu durum karşısında içine düştükleri şaşkınlık da Kuran'da şöyle anlatılır:

Onların tümünü toplayacağımız gün; sonra şirk koşanlara diyeceğiz ki: "Nerede (o bir şey) sanıp da ortak koştuklarınız?"

Sonra onların: "Rabbimiz olan Allah'a and olsun ki, biz müşriklerden değildik" demelerinden başka bir fitneleri olmadı (kalmadı.)

Bak, kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve düzmekte oldukları da kendilerinden kaybolup-uzaklaştı. (Enam Suresi, 22-24)

Görüldüğü gibi ümitvar olmak ancak imanla bir değer kazanmakta, bir ibadet ve güzel ahlak özelliği haline gelmektedir. Gerçek imana sahip olmadan, Kuran'ın hükümlerini gözetmeden, Allah'ın bildirdiği ibadetleri yerine getirmeden Allah'tan ve ahiretten bir ümit ve beklenti içinde olmak ise vicdanı rahatlatmaya yönelik, samimiyetsiz ve tutarsız bir zihniyetin ürünüdür. Böyle bir düşüncenin kendini kandırmaktan öte bir anlamı da yoktur. Müminlerin ümitvar olmaları ile gaflet ehlinin ve müşriklerin boşa ümitlenmelerini birbirine karıştırmamak lazımdır.

Allah'tan cenneti uman bir kişi de bunun için Allah'ın ayetleri doğrultusunda davranışlar sergiliyor olmalıdır. Allah'ın rızasına göre davranan, O'nun emir ve tavsiyelerine uyan, hiçbir şart ve ortamda Allah'ın ayetlerinden taviz vermeyen kişi bu durumda Allah'ın cennetle ödüllendireceğini belirttiği kişilerden olmayı ümit etmeye hak kazanır. Bir ayette şöyle bildirilmektedir:

Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici-süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır. (Kehf Suresi, 46)

Buraya kadar anlatılanlarla birlikte önemli bir konuya dikkat çekmekte fayda vardır. Bir kişi bu ana kadar Allah'ın beğenmeyeceği bir ahlakı ve yaşam şeklini sürdürmüş olabilir. Ancak önemli olan kişinin Kuran'da bildirilen gerçeklerden haberdar olduktan sonra Allah'a tevbe edip, samimi bir insan olmaya karar vermesidir. Ve bu kararı doğrultusunda güzel ahlak göstererek yaşamına devam etmesidir. Bu şekilde söz konusu kişi geçmişte yaptığı hataları Allah'ın bağışlamasını ve cenneti umut edebilir.

Şeytan insanlara ümitsizlik aşılama ister

Şeytan kendini dost edinen insanlara her zaman kendine güvensizliği, gelecektekine ümitsiz olmayı, olaylara hep karamsar açıdan bakmayı telkin eder. İnsanların iman etmelerini, Allah'a karşı itaatli olmalarını, kadere teslim olmuş, tevekküllü, ümit ve şevk dolu bir şekilde yaşamalarını istemez. Çünkü bu sayılanların hepsi hem Allah'ın beğendiği ve O'na yakınlaştıran hem de din ahlakının yaşanması için zorunlu olan özelliklerdir. Şeytan ise insanların Allah'a yakınlaşmalarını, Allah'ın dinini şevkli ve kararlı bir biçimde yaşamalarını istemez. Bu yüzden kişiyi ümitsizlik telkiniyle yılgınlığa, şevksizliğe, karamsarlığa, çaresizliğe ve bıkkınlığa sürüklemeye çalışır.

Şeytanın mümine yaptırmak isteyip de yaptıramadığı şeylerden biri de olumsuz gibi görünen şartlarda ümitsizliğe düşürmektir. Şeytan yalnızca samimi müminlere güç yetiremez, onları kendi yanına çekemez. Çünkü müminler imanlarından dolayı her zaman Allah'ın emir ve tavsiyelerine uyarlar. Ümitvar olmak Allah'ın Kuran'da bildirdiği kesin bir emirdir. Bu nedenle iman edenlerin bu konuda da farklı bir tutum göstermeleri söz konusu olamaz. Zira Allah ayetinde müminlere, "... Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez" (Yusuf Suresi, 87) buyurmaktadır. Bu yüzden müminler böyle bir ruh haline girmekten şiddetle kaçınırlar.

Aynı şekilde, diğer Kuran ayetlerinde de umutsuzluğa kapılmak kınanmakta ve inkar edenlerin olumsuz bir özelliği olarak anlatılmaktadır. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

İnsan, hayır istemekten bıkkınlık duymaz; fakat ona bir şer dokundu mu, artık o, ye'se düşen bir umutsuzdur.

Oysa ona dokunan bir zarardan sonra tarafımızdan bir rahmet taddırsak, mutlaka: "Bu benim (hakkım)dır. Ve ben kıyamet-saatinin kopacağını da sanmıyorum; eğer Rabbime döndürülsem bile, muhakkak O'nun Katında benim

için daha güzel olanı vardır." der. Ama andolsun Biz, o kâfirlere yaptıklarını haber vereceğiz ve andolsun onlara, en kaba bir azaptan taddıracağız. (Fussilet Suresi, 49-50)

Allah'ın ayetlerini ve O'na kavuşmayı 'yok sayıp inkâr edenler'; işte onlar, Benim rahmetimden umut kesmişlerdir; ve işte onlar, acı azab onlarındır. (Ankebut Suresi, 23)

Ümitsizliğe düşen, isyana kapılan kişi şeytanın tuzağına düşmüş, onun emirlerini yerine getirmiş olur. Her zaman ümitvar olan, geleceğine daima ümitle bakan mümin ise hem Allah'ın hoşnutluğunu ve ahiret sevabını kazanır, hem de Allah'ın bir nimeti olarak dünyada da sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürer. Her şartta ümitvar, Kuran'a sıkı sıkıya bağlı ve Allah'ı çok yakın dost edinmiş olacağı için şeytan ümitsizliğe kapılması yönünde onu kandıramayacaktır. Bu konu din ahlakının özünü oluşturan önemli konulardan biri olduğu için mümin Kurani her konuya olduğu gibi bu konuya da oldukça titizlik gösterir.

Konunun bir diğer yönü de, Allah'ın dininin yaşanmasını istemeyen şeytanın, insanlara her zaman din dışı ahlak modellerini yaşatmak istediği ve ümitsizliğin de bu modelin bir parçası olduğudur. Öyle ki bazı toplumlarda ümitsizlik adeta bir yaşam felsefesi haline gelir. Şeytanın etkisine aldığı insanlar, ümitsizliğin ve karamsarlığın dile getirildiği, şarkılardan, filmlerden ve anlatımlardan nefsanî bir lezzet duyar hale gelirler.

Oysa ümitsiz insanın akli, mantık örgüsü, yargı ve muhakemesi sağlıklı karar almaya uygun değildir. Ümitsizlik insanın fizik ve akıl sağlığını kaybetmesine neden olduğu gibi, şiddetine göre kimi insanları kendi hayatına son vermeye, intihar etmeye kadar sürükleyen bir ruh hastalığıdır. Elbette böyle bir insanın Kuran ahlakını gereği gibi yaşaması beklenemez. Bu da şeytanın son derece işine gelen bir durumdur. Çünkü bu şekilde insanları din ahlakından ve ahiretten bir beklentileri olamayacak biçimde saptırmış, kendisiyle birlikte sonsuz azaba sürüklemiş olur. Zaten insanlık tarihi boyunca şeytanın en büyük hedefi de budur.

Ümitsiz insan kendine olduğu gibi etrafındaki insanlara da olumsuz ve karamsar bir hal aşılar. Bu tutumuyla adeta şeytanın bir yardımcısı gibidir. Çünkü şeytan insanlara yerleştirmek istediği ruh halini onun vasıtasıyla telkin etmektedir. Böyle bir tutumla da insan -bilerek ya da bilmeyerek- şeytanın hizmetine girmiş olur. Oysa insan şeytana değil, Allah'a kulluk etmek için, Allah'ın dinine hizmet etmek için yaratılmıştır.

ÜMİTSİZLİĞİ DOĞURAN ŞEYTANI SES: "VESVESE"

Vesvese şeytanın telkinleri sonucunda kişinin zihninde oluşan boş şüphe ve kuruntulardır. Vesvese kişinin doğru karar almasını engeller. Onu şüpheye düşürüp oyalar, kararsızlığa sürükler, içini sıkar, anlamsız korkulara sebep olur, aklını ve düşünebilme yeteneğini bozar, kendine olan güvenini kaybettirir. Kişi endişeli, kararsız, ürkek, ümitsiz, karamsar bir ruh haline bürünür. Vesvese ve beraberinde gelen psikolojik sorunlar, özellikle kader hakkında bilgisi olmayan, Allah'a tevekkül etmeyi bilmeyen, zayıf imanlı kişilerin yaşadıkları problemlerdir.

Şeytanın amacı, böyle insanlara boş kuruntular fısıldayarak onları Kuran ahlakından uzaklaştırmak, Allah'ın kudretinden habersiz, Allah'ı gereği gibi takdir edemeyen insanlar haline getirmektir. Şeytan, hayatını boş amaçlar uğruna harcayan, Allah'ın rızasını değil kendi istek ve tutkularını ön planda tutan, asıl yaratılış amacı olan Allah'a kulluk etme görevini unutmuş bir insan modeli oluşturmak için çalışır. Ona kulak veren insanlar ise, sırf şeytanın verdiği vesveselere kapıldıkları, onları önemli gördükleri, Allah'ı unuttukları için dünyada ve ahirette kayıp içinde olurlar.

Dünyadaki kayıplarının başında, yaşamlarındaki huzursuzluk ve kararsızlık gelir. İnsanlar hayatlarının birçok farklı safhasında, kişiden kişiye değişen çok çeşitli konularda vesvese yapabilirler. Çoğu zaman doğru karar alabilmenin, olaylar karşısında iyi bir tercih yapıp yapamamanın endişesi ile yaşarlar. Eğitim, iş gibi konularda hep kararsızdırlar. "Acaba diğer işi mi tercih etseydim?" veya "diğer okula mı gitseydim daha iyi olurdu?" gibi cümleleri bu kişilerden duyarsınız.

Burada akıllara, "hep iyiyi aramanın ne gibi mahsurları olabilir?" şeklinde bir soru gelebilir. Ancak burada anlatmak istediğimiz, bu soruların iyiliği ve güzelliği bulmaya yönelik değil, aksine, insanları yaşadıkları her günden, hatta her saniyeden ötürü sıkıntıya ve tereddüte sokmaya yönelik olmasıdır. Çünkü böyle bir ruh halinde yaşayan insanlar kendilerini sürekli sorguladıkları için düşünceleri, akılları hep karışık ve bulanık olur, hiçbir zaman yaptıklarından emin olamazlar ve asıl düşünmeleri gereken konuları düşünemeyecek hale gelirler. İşte bu, vesvesenin insana verebileceği en büyük zararlardan biridir.

Vesvese, sebep olduğu kararsızlık ve küçük-büyük çeşitli kuruntularla birçok insanın zamanının çoğunu, dolayısıyla da hayatının büyük kısmını tahrip eden bir beladır. Kararsızlık ve şüphelerin sebep olduğu boş kuruntular sonuçta stresli, gergin bir ruh haline sebebiyet verir. Eğer vesvese duyan kişi, Allah'a iman etmeyen veya Allah'ın varlığına iman etse de O'nun gücünü takdir edemeyen bir kişi ise, bu durumda vesvesesi ve kuruntuları büyüdükçe büyür. Kendisini yaratmış olan Allah'a dayanıp güvenmediği için, şeytanın telkinlerinden kurtulamaz ve sahip olduğu vesveseler içini

kaplayıp hiç durmadan onu sıkar. Herkesin yakın çevresinde, zaman zaman da kendisinde fark ettiği bu ruh hali çok yaygın olarak yaşanmaktadır.

Vesvesenin en önemli zararı, insanın aklını örtmesi ve sağlıklı düşünmesini engellemesidir. Günlük yaşamı boyunca zihnini meşgul eden kuruntu ve şüphelerle oyalanan bir insanın ise, Allah'ı gereği gibi tanıyıp takdir etmesi, O'nun istediği biçimde yaşaması mümkün değildir. Bu insan dünyaya yönelik bir hırs ve tedirginlik içindedir; bu nedenle de Kuran'da emredilen tevekkülü, huzurlu ve dingin ruh halini, buna bağlı olarak gelişen güzel ahlakı kazanamaz.

Vesveseli bir ruh haline sahip olan kişi doğru ile yanlış, iyi ile kötüyü, yapması ya da yapmaması gerekenleri de birbirine karıştırır. Başına geleceklerle ilgili sürekli bir kuruntu, korku ve şüphe içindedir. Aldığı kararların doğruluğu konusunda da devamlı tereddüt halindedir. Bu durum onun zihninde yoğun bir baskı oluşturur ve mantıklı düşünmesini, sağlıklı kararlar almasını, muhakeme yapmasını engeller.

Oysa tüm bunlar son derece anlamsızdır. İnsanın bu dünyada bulunuş amacı Allah'ın istediği gibi bir kul olmak ve bu çabasında samimiyse, Rabbbimiz'in daima dostu olduğunu unutmamaktır. Böyle bir insan herşeyi yaratanın Allah olduğunu aklından çıkarmaz. Yaşadığı büyük-küçük her olayın Allah'ın bilgisi dahilinde gerçekleştiğini bilir. İşte vesveseler içinde yaşamını sürdüren ve kendisini asıl kurtuluşa götürecek yoldan uzaklaşan insanların da bu gerçekleri kavraması şarttır. Bu insanlar da sahip oldukları kuruntuların, şüphelerin, vesveselerin yaşadıkları olayların sonucunu değiştirmesinin kesinlikle mümkün olmadığını bilmelidirler. Ancak bu bilinci kazanmış olan kişiler huzurlu bir hayat yaşayabilirler. Çünkü bu gerçeği bilen kişiler, kendilerini yoktan var eden Allah'ın belirlediği ve onlar için mutlak surette hayırlı olan kadere teslim olmuşlardır.

Kendisinin bir kader izleyicisi olduğunu, Allah'ın kendisi için takdir ettiği kaderin asla dışına çıkamayacağını anlayamamış kişilere ise şeytan musallat olur. İnsanların vesvese gibi gittikçe büyüyen, bunaltan, ruh halini bozan bir beladan kurtulamamasının temelinde de bu soruna nasıl yaklaşacağını, bunun neden kaynaklandığını ve bundan nasıl kurtulacağını bilmemesi yatmaktadır. Bu önemli sorunun çözümü, güçlü bir Allah sevgisi ve korkusu, imandan kaynaklanan sağlam bir teslimiyet duygusudur.

Vesvese kişiyi ümitsizliğe sürükler

Kitap boyunca iman eden insanların daima ümitvar bir ruh haline sahip olduklarını anlattık. Gerçek bir imana sahip insanların kesintisiz bir ümit içinde olduklarına dikkat çektik. İşte bu yüzden, insanları Allah'ın yolundan çevirmeye çalışan şeytanın en sinsi taktiklerinden biri de insanlara güzellikleri ve hayırları umma konusunda vesvese vermeye çalışmaktır. Ümitsizlik, şeytanın insanları Allah'ın yolundan alıkoymak için verdiği vesveselerle oluşur. Bu vesveselere kapılıp herhangi bir konuda umutsuzluğa düşen insanlar, temelinde imani bir zaafiyet içindedirler. Bu durum, söz konusu insanların kadere imanlarının tam ve gereği gibi olmadığını da bir göstergesidir.

Oysa Kuran'da herşeyin Allah'ın kontrolünde olduğu ayetlerle çok açık bir şekilde açıklanmıştır. Bu konudaki bir ayet şöyledir:

Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez... (Enam Suresi, 59)

Ayette bildirildiği gibi, Allah'ın bilgisi ve dilemesi dışında yeryüzünde bir yaprak dahi düşmez. Yani yeryüzünde her olay Allah'ın bilgisi ve kontrolü altındadır. İşte insanlar dünyanın özel olarak var edilmiş bir imtihan yeri olduğunu bilmeli ve bu özel ortamda birçok imtihan vesilesini Allah'ın özel olarak yarattığını da unutmamalıdır.

Allah yeryüzündeki imtihanın gereği olarak insanları her türlü olayla deneyebilir. Nitekim Kuran'da bu gerçek şöyle bildirilmiştir:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. (Bakara Suresi, 155)

Yukarıdaki ayetin yanı sıra, Kuran'da insanların çeşitli denemelerden geçeceğinin haberini veren birçok ayet vardır. Başa gelen tüm bu olaylarda gösterilmesi gereken doğru tavır, şükretmek, sabretmek ve Allah'tan hayır ve güzellikleri ümit etmektir. Başına gelen bir zorluğun çok kısa sürede geçip gideceğini bilen, karşısına çıkan bu olayla denendiğini ve güzel ahlak gösterirse cenneti umut edebileceğini bilen müminler böyle durumlarda hiç sarsılmazlar. Sıkıntı, üzüntü duymaz, ye'se kapılmaz, tedirgin bir ruh haline girmezler.

Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, şeytanın vesveselerine kapılmamak konusunda insan kesin bir kararlılık içinde olmalıdır. Çünkü şeytan, insana akla gelmeyecek yüzlerce farklı noktadan yaklaşıp vesvese vermeye çalışabilir. Örneğin sık sık hata yapan bir insana, bu hatalarından asla kurtulamayacağını fısıldar. Eğer kişi Allah'a karşı bir hataya düşmüşse, ne kadar tevbe etse de bunun geçerli olmayacağı, doğrusunu yapmaya niyet etse bile Allah'ın kendisini affetmeyeceği yalanını söyler. Bu, şeytanın insanları ümitsizliğe düşürerek tevbe etmekten uzaklaştırmak için oynadığı pek çok sinsi oyundan biridir. İşte bu nedenle insanlar hata yaptıklarında ümitsizliğe düşerek onu düzeltmeyecekleri endişesine kapılırlar. Ancak eğer bir kişi, yaptığı bir hatadan dolayı pişmanlık duyarsa ve bundan dolayı bir daha tekrarlamamak üzere Allah'a hemen tevbe ederse o hata o kişi için bir tecrübe olarak 'hayır' olacaktır. Bir ayette şöyle buyrulur:

Ey iman edenler, şeytanın adımlarına uymayın, kim şeytanın adımlarına uyarsa, (bilsin ki) gerçekten o, çirkin utanmazlıkları ve kötülüğü emreder. Eğer

Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı, sizden hiçbirisi ebedi olarak temize çıkamazdı. Ancak Allah dilediğini temize çıkarır. Allah, işitendir, bilendir. (Nur Suresi, 21)

Şeytanın bu konudaki gizli taktiklerinden biri de, olayları içinden çıkılmazmış gibi göstermeye çalışmaktır. Eğer bir olay kolay olarak görülürse onun çözümünün de kolay olacağı açıktır. Bu nedenle şeytan olayları zor ve karmaşık göstermek ister. İnsanların karşısına çıkan zorlukları bir daha atlatamayacakları büyük olaylar olarak göstermeye çalışır ki, insanlar ümitlerini yitirsinler ve karamsar, neşesiz bir ruh haline bürünsünler. Çünkü neşeli, umut dolu bir insanın vesveselere kapılması daha zordur. Üzüntü ve ümitsizlik gibi karamsar bir ruh halinde ise vesvese çok daha kolay bir zemin bulur.

Vesveseden kurtulmak için, o ruh halinden hoşlanmamak ve onu yaşamayı istememek çok önemlidir. İnsanlardan bazıları böyle yaşamaktan çok sıkıldıklarını, ancak bir türlü bundan kurtulamadıklarını söylerler. Bu nedenle ümitsiz ve sıkıntılı bir şekilde yaşamlarına devam ederler. Buna bir de günlük yaşam içinde dinledikleri şarkılardaki, izledikleri filmlerdeki hüznü ve ümitsiz sözler eklenince iyice bunalırlar. Kendilerine doğrular anlatılsa bile 'ne yapayım elimde değil, üzülüyorum' gibi, mantığı ve açıklaması olmayan bir saplantıyla böyle bir yaşam sürmeleri gerektiğine inanırlar.

Açıkça söylemeseler de, aslında böyle bir hayattan hoşlanan insanlar olduğunu ibretle görmekteyiz. Her ne kadar sıkıntı çekseler de, "melankolik" olarak isimlendirilen bu tür insanlar kederlenmekten bilinçaltılarında garip bir haz duyarlar ve bu ruh halinin bir nevi bağımlısı olurlar. Şartlar düzelse dahi bu şeytani ruh hali kendilerinde bir alışkanlık yaptığından bırakmak istemezler. Şeytan cehennem ehlinin özelliği olan bu gaflet içindeki ruh halini insanlara beğendirmek için çalışır. Onların daha dünyadayken cehennemin manevi azabını yaşamalarını sağlamak ve onları doğru yoldan, cenneti ve Allah'ın rahmetini ummaktan uzaklaştırmak ister. Bu da şeytanın önemli taktiklerinden bir tanesidir.

Bu ruh halinden kurtulmanın çözümü ancak Allah'ın kudretini bilen, şefkatini ve merhametini tanıyan, kendi var oluş amacını bilen, insanları tuzağa düşürmeye çalışan şeytanın oyununa gelmeyen bir imana sahip olmakla mümkün olur. İşte bu yüzden de Allah'a kendini teslim etmiş, kaderin izleyicisi olduğunun farkında olan bir kişi asla vesveselere kapılarak ümitsizliğe düşmez.

Vesveseli insanlar korku ve endişe içinde yaşarlar

Allah Kuran'da tek bir korkunun insanları doğruya götüreceğini bildirmiştir. Bu da Allah korkusudur. Sonsuz akıl sahibi olan Allah, kendisinden gereği gibi korkanlara doğruyu yanlıştan ayırt edecek bir anlayış vereceğini bildirmiştir. Bu, insanların sahip olması gereken en önemli özelliklerden bir tanesidir. İman sahibi basiretli bir kişi,

doğrunun ve yanlışın ne olduğunu bilir. Bu nedenle kendisini türlü korkularla kandırmaya çalışan şeytanın oyunlarına kanmaz.

Şeytan insanların zayıf noktalarını iyi bildiği için, onları bu zaaflarından yakalamaya çalışır. Her insana aynı taktik ve yöntem ile yaklaşmaz. Kimi insanı gelecek korkusu ile, kimi insanı ölüm korkusu ile, kimi insanı cimrilik ve açlık korkusu ile korkutmaya çalışır. Örneğin bir insan çıkar beklentisi içinde olduğu bir kişiden çok çekinir. Kendi çıkarını engellemesinden, örneğin parasını, malını kaybetmesine neden olmasından veya bu kişi yüzünden itibarının zedelenmesinden korkar. O insana müstakil bir benlik verdiği için, onun şahsi kararlar aldığına ve istemediği bu tür olayların onun gücü ile meydana geldiğine inanır. Oysa unutulmamalıdır ki, o insanın da Yaratıcısı Allah'tır. O insanı yediren, içiren, hastalandığında ona şifa veren Allah'tır. Kendisi bunu bilse de bilmesede Allah'a boyun eğmiş olarak yaratılmıştır ve o şekilde yaşamını devam ettirmektedir. Bu kişi de söylediği her sözü, kaderinde Allah'ın belirlediği şekilde söyler. Allah bir ayetinde, kendisinden menfaat umulan insanların da aslında Allah'a kul olduklarını belirtmiştir. Her insan ahirette Allah'a hesap verecektir ve yaptıklarından sorulacaktır. Bu nedenle insanların esas olarak Allah'tan korkmaları gerekmektedir.

Allah'ın sonsuz gücünü ve herşeyin üzerindeki mutlak kontrolünü kavrayamayan kişiler, birçok farklı varlığa benlik verip, onları müstakil güç sahibi gibi gördükleri için her yandan tehlike içinde olduklarını zannederler. Kötülüğün kimden ve nereden geleceğini bilemez ve dolayısıyla sürekli korku ve endişeyle yaşarlar. Din ahlakından uzak yaşayan insanlar gelecek korkusunu çok yoğun hissederler. Sürekli ileride nasıl bir hayat süreceğini düşünmek, türlü ihtimaller üzerine endişelenmek sıkça yaşadıkları bir ruh halidir. "Acaba başıma bir şey gelir mi, ya hastalanırsam, ya genç yaşta ölürsem, acaba rahat bir hayat sürebilecek miyim?" gibi tamamen yersiz endişeler, sık sık rastladığımız ve yüzlerce farklı örneğini çoğaltabileceğimiz, kişiyi boş yere meşgul eden konulardan sadece birkaçıdır. Henüz olmamış bu olayları çeşitli ihtimalleri düşünerek kurgulamak, insana yaşadığı anda da büyük bir sıkıntı ve ümitsizlik verir.

Şeytanın insanlara verdiği kuruntu ve vesveselerin doğal bir sonucu olarak kişide aşırı endişeli bir ruh hali oluşur. Sakin, tevekküllü bir ruh hali ile değerlendirildiğinde kolayca çözümlenecek basit bir sorun, vesveseli yapıda düşünen insanlar için içinden çıkılmaz hale gelir. Bu yanlış bakış açısı kişiyi korku ve endişelere sürükleyen bir belaya dönüşür.

Müminlerin gücünün ve kesinlikle bozulmayan moralinin kaynağı ise, bu gerçekleri çok iyi bilmeleri ve Allah'ın yarattığı kadere samimi olarak iman etmeleridir.

Vesveseden kurtulmak

İnsanların bir kısmı da vesvesenin boş kuruntulardan oluştuğunu bilir, ancak ondan kurtulma konusunda irade göstermezler. Oysa bu tutum şeytanın insanı inkar etmeye davet etmesine, faaliyetlerine devam etmesine izin vermek anlamına gelir. Kötülüğe yönlendiren bir sese karşı kayıtsız kalmak, 'bunun bana bir zararı olmaz'

şeklinde düşünmek şeytanın tuzağına düşmek demektir. Bunu fark eden bir kişinin bundan şiddetle kurtulmaya çalışması gerekir. Çünkü şeytan insana vesveseden kurtulmanın zor bir olay olduğunu telkin etmeye çalışır. Hepsinden önemlisi şeytan, vesveseyi verenin kendisi olduğunu gizler ve bunun insanın kendi zihninin ürettiği düşünceler, kuruntular olduğu yanılgısına sürükler.

Şeytan sayısız kuruntuyu insanın zihnine telkin ederek onun için içinden çıkılması mümkün değilmiş gibi görünen bir manzara oluşturur. İnsan da bu suni sorunları çözmesinin mümkün olmadığını görüp umutsuzluk ve karamsarlığa kapılır. Oysa Kuran gözüyle olaylara baksa, herşeyi her an yaratanın Allah olduğunu ve dilediği takdirde herşeyi yaratmaya gücünün yettiğini bilir, her konuda O'na yönelir ve ondan yardım ister. Allah'ın, samimi kullarını içinde bulundukları sıkıntıdan kurtaracağını ve onlara Kendisine yönelmelerinden ve güvenmelerinden dolayı iç huzuru ve mutluluk nasip edeceğini bilir ve umut eder. Rabbimiz'den gafil yaşayan insanlar ise herşeyi kendilerinin çözmeleri gerektiğini düşünür ve güçlerinin tükendiği noktada yıkılır kalırlar.

Oysa insanın hızla gelip geçen dünyada yaşadığı her an çok kıymetlidir ve asla boş korkular, faydasız kuruntularla bu "belirlenmiş" süre geçirilmemelidir. İnsan daima olumlu düşünmeli, var oluş gayesine uygun bir çaba içinde olmalıdır. İşte böyle bir çaba gösteren kişi, Allah'ın dilemesiyle dünyada ve ahirette güzellik bulur. Allah'a imanın, kadere teslimiyetin huzurunu fark eden bu kişinin şeytanın oyununa gelmesi mümkün değildir. Yani vesvese belasından kurtulmanın yolu, Allah'a sığınmak ve Rabbimiz'in istediği gibi yaşamak ve davranmaktır:

(Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde iyice düşünürler (Allah'ı zikredip anarlar), sonra hemen bakarsın ki, görüp bilmişlerdir. (Araf Suresi, 201)

Şeytanın boş kuruntularından kurtulmanın yolu bir başka ayette de şöyle belirtilmiştir:

Eğer sana şeytandan bir kışkırtma (vesvese) gelirse, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Araf Suresi, 200)

Görüldüğü gibi müminler için şeytanın vesveseleri hiçbir sorun teşkil etmez. Sahip oldukları iman ve sürekli Allah'ı anmaları, şeytana ve onun vesveselerine kapılmamalarını sağlar. Tutunacak hiçbir dalı olmayan inkarcıların ise vesveseyle ve şeytanın oyunları ile mücadele edebilecek güçleri de yoktur. Şeytanın emrinde olan kişiler olmaktan asla kurtulamazlar. Nitekim şeytanın iman edenler üzerinde hiçbir gücü olmadığı, ancak inkar edenlere gücünün yettiği ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

(Şeytan) Dedi ki: "Rabbim, beni kışkırttığın şeye karşılık, andolsun, ben de yeryüzünde onlara, (sana başkaldırmayı ve dünya tutkularını) süsleyip-çekici göstereceğim ve onların tümünü mutlaka kışkırtıp-saptıracağım."

"Ancak onlardan muhlis olan kulların müstesna."

(Allah) Dedi ki: "İşte bu, bana göre dosdoğru olan yoldur."

"Şüphesiz, kışkırtılıp-saptırılmışlardan sana uyanlar dışında, senin Benim kullarım üzerinde zorlayıcı hiçbir gücün yoktur." (Hicr Suresi, 39-42)

PEYGAMBERLERDEKİ ÜMİTVAR AHLAKA GÜZEL ÖRNEKLER

Peygamberler, insanlar için her konuda olduğu gibi, her türlü zorluk karşısındaki ümit ve tevekkül dolu tutumları ile de en güzel örneği teşkil ederler. Peygamberler yalnızca Allah'ı dost edinen, Allah'ın hükümlerine içten bağlı, hayatlarının tamamını Allah için yaşayan insanlardır. Ve yaşamlarının her anında Allah'a güvenip dayanan, her zaman Allah'ın yardımının yanlarında olduğunu bilen kişilerdir.

O halde onlara benzemeye gayret eden müminlerin de, güzel ahlakın her ayrıntısında olduğu gibi, ümit dolu olma konusunda da onları örnek almaları gerekir. Peygamberleri örnek alan bir Müslümanın bütün davranışları, tepkileri, kararları sağlıklı olacağı için etrafındakiler de onun bu halinden etkilenecekler ve onun gibi güzel bir tavır göstermeye özeneceklerdir.

Tarih boyunca birçok peygamber içlerinde bulundukları kavimlerin önde gelen inkarcıları tarafından baskı altına alınmaya, Allah'ın tavsiye ettiği güzel ahlakı insanlara anlatmaktan men edilmeye çalışılmışlardır. İnkarcılar bu amaç doğrultusunda peygamberlere türlü türlü tuzaklar kurmuş, onlara iftira ve eziyetlerde bulunmuşlardır.

Peygamberler ise, inkar edenlerin bu ağır baskısını sabır ve tevekkülle karşılamışlar, Allah'ın her zaman kendileriyle birlikte olduğunu bilinciyle, hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmamış, mücadelelerine daha da artan bir şevk ve kararlılıkla devam etmişlerdir. Onların bu azimleri sayesinde güzel ahlak insanlar arasında yaygınlaşmış, inkar edenlerin çabası her dönemde boşa çıkmıştır.

İlerleyen satırlarda Kuran'da haberleri aktarılan peygamberlerin hayatlarından birkaç örnek anlatılmaktadır.

Hız. Musa

İnkar edenler tarafından engellenmeye çalışılan peygamberlerden biri de Hz. Musa'dır. Kavmi düşmanlar karşısında korkuya kapılıp ümitsizliğe sürüklenirken, Hz. Musa asla ümitsizliğe kapılmamış, Allah'ın mutlaka kendileriyle birlikte olduğunu bir an için dahi unutmamıştır. Hz. Musa'nın bu samimiyet ve teslimiyetine karşılık Allah da onlara büyük bir mucizeyle yardım etmiş, denizin yarılmasını ve böylece onlar için bir yol açılmasını sağlamıştır:

İki topluluk birbirini gördükleri zaman Musa'nın adamları: "Gerçekten yakalandık" dediler. (Musa:) "Hayır" dedi. "Şüphesiz Rabbim, benimle beraberdir; bana yol gösterecektir". Bunun üzerine Musa'ya: "Asanla denize vur" diye vahyettik. (Vurdu ve) Deniz hemencecik yarılıverdi de her parçası kocaman bir dağ gibi oldu. (Şuara Suresi, 61-63)

Hız. Eyüp

Ağır bir hastalıkla mücadele eden Hz. Eyüp de durumundan dolayı en ufak bir teessür veya ümitsizliğe kapılmamış, derin bir bağlılıkla Allah'a yönelmiş, Allah'tan şifa dilemiştir. Hastalığında hayır görmüş, sabretmiştir. Kuran'da anlatılan bu davranışıyla bütün Müslümanlara güzel bir örnek teşkil eden Hz. Eyüp'ün ümit dolu sabrı ile ilgili ayetler şu şekildedir:

Kulumuz Eyüp'ü de hatırla. Hani o: "Herhalde şeytan, bana kahredici bir acı ve azab dokundurdu" diye Rabbine seslenmişti. "Ayağını depret. İşte yıkanacak ve içecek soğuk (su" diye vahyettik). Katımızdan ona bir rahmet ve temiz akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere ailesini ve onlarla birlikte bir benzerini de bağışladık. "Ve eline bir deste (sap) al, böylece onunla vur ve andını bozma. " Gerçekten, Biz onu sabredici bulduk. O, ne güzel kuldu. Çünkü o, (daima Allah'a) yönelip-döner biriydi. (Sad Suresi, 41-44)

Böylece onun duasına icabet ettik. Kendisinden o derdi giderdik; ona Katımızdan bir rahmet ve ibadet edenler için bir zikir olmak üzere ailesini ve onlarla birlikte bir katını daha verdik. (Enbiya Suresi, 84)

Hız. Yusuf

Hz. Yusuf'un babası Hz. Yakup da Kuran'da güzel ahlakıyla, Allah'a olan sadakatiyle övülen, örnek gösterilen bir peygamberdir. Diğer oğullarının Hz. Yusuf üzerine kurdukları hileli plan üzerine Allah'tan ümidini hiç kesmemiş ve bütün samimiyetiyle Allah'a yönelmiş, onun geri gelmesini Allah'tan istemiştir:

Dedi ki: "Ben, dayanılmaz kahrımı ve üzüntümü yalnızca Allah'a şikayet ediyorum. Ben Allah'tan (bir bilgi olarak) sizin bilmediğinizi de biliyorum. Oğullarım, gidin de Yusuf ile kardeşinden (duyarlı bir araştırmayla) bir haber getirin ve Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez". (Yusuf Suresi, 86-87)

Hız. İbrahim

Tarih boyunca yaşamış olan bütün peygamberler, bütün elçiler Allah'ın rahmetinden hiçbir zaman ümit kesmemeyi emretmişlerdir. Hz. İbrahim'e bir çocuğu olacağının müjdesini vermeye gelen elçiler de aynı davranışta bulunmaktadırlar:

Dediler ki: "Seni gerçekte müjdeledik; öyleyse umut kesenlerden olma". (Hicr Suresi, 55)

Hız. İbrahim de Allah'ın Kuran'da övdüğü bir peygamberdir. Ancak ihlasıyla, samimiyetiyle ve Allah'a bağılılığıyla her zaman Müslümanlara önder olmuş bir peygamber olan Hz. İbrahim'i kavmi gereğı gibi takdir edememiş, onu yakarak öldürmeye kalkışmıştır. Bu olayda da Hz. İbrahim Allah'a çok büyük bir sadakat göstermiş, ümidini hiçbir şekilde yitirmeden Allah'ın rahmetine güvenmiş, güzel bir teslimiyetle kaderine teslim olmuştur. Allah da kendisine hiçbir zarar ve eziyet dokunmadan ateşini ona esenlik kılmış, onu kurtarmıştır.

Bunun üzerine kavminin (İbrahim'e) cevabı yalnızca: "Onu öldürün ya da yakın" demek oldu. Böylece Allah onu ateşten kurtardı. Şüphesiz bunda, iman eden bir kavim için ayetler vardır. (Ankebut Suresi, 24)

Biz de dedik ki: "Ey ateş, İbrahim'e karşı soğuk ve esenlik ol". (Enbiya Suresi, 69)

SONUÇ

Dünya, insanın yalnızca sınırlı bir süre kaldığı geçici bir konaklama yeridir. Asıl kalınacak yer, gerçek yurt ahirettir. Dünyada sürekli hayır peşinde olan müminlerin ahiretteki yurdu cennet, hayatı boyunca gerçeklerden kaçmış olan inkarcılarınki ise cehennem olacaktır.

Mümin dünya hayatında geçireceği kısıtlı süre içerisinde çeşitli imtihanlarla deneneceğini bilir. Ancak onun amacı öncelikle dünyada bir yer edinmek değil, asıl olarak ahirette güzel bir yer edinmektir. Çünkü dünya hayatı çok kısa ve geçicidir. Ahiret hayatı ise sonsuz zamanlar boyunca sürecektir. Ahiret kusursuzluğun ve eksiksizliğin yaşanacağı bir yer olacaktır. Dünya hayatı ise insanlarda ahirete özlem olması, dünyaya tamah edip bağlanmamaları için özellikle birtakım eksiklerle dolu olarak yaratılmıştır.

Bunun bilincinde olarak, dünyayı ancak ecir kazanabileceği geçici bir mekan olarak gören mümin yaptığı her işte ahiret özlemini, ahireti kazanabilme arzusunu taşır. Ahirete iman etmeyenler sadece dünyaya yönelik küçük hedefler edinmişlerken ve bunlara ulaşabilmenin ümidini yaşarken, müminler ahireti gaye edinmişlerdir.

Ahiret müminin hayatı boyunca özlemini duyduğu yerdir. Bir an dahi ahireti unutup dünya hayatına dalmaz. Ahiret inancı tam olduğu için bütün davranışları, ibadetleri ve ümitleri ahirete yöneliktir.

Müminler birbirleriyle hayırlarda yarışırken, olabildiğince güzel bir ahlaka sahip olmaya, Allah'a çok yakın bir kul olmaya çalışırken bu davranışlarının ardında yatan sebep, Allah'a duydukları iman ve sevgi, Allah'ın rahmetine ve cennetine kavuşma ümididir. Ümit ne kadar güçlü olursa, kişinin çabası da o derece yoğun olacaktır.

Allah'ın rahmetini ve cennetini ummak kişinin bütün hayatını, hayata bakış açısını, ibadetlerindeki samimiyeti ve kararlılığı büyük çapta etkiler. Allah'ın rahmetini uman bir insan Allah'ın yasakladığı bir şeyi yapamaz, Allah'ın emrettiği bir şeyi göz ardı edemez, kötü söz söyleyemez, vicdanının sesini dinlememezlik etmez, insanlara hayrı, hakkı tavsiye eder, onları kötülükten men eder ve Allah'ın kendisine emrettiği daha birçok ibadeti şevkle yerine getirir.

Bu şevkli yapı içerisinde ümitsizliğe yer yoktur. İşte Allah'ın kendilerinden razı olduğu kişiler bunlardır. Allah onları cennetle müjdelemektedir:

Bu, size vaat olunandır; (gönülden Allah'a) yönelip-dönen (İslam'ın hükümlerini) koruyan, görmediği halde Rahman'a karşı 'içi titreyerek korku duyan' ve 'içten Allah'a yönelmiş' bir kalp ile gelen içindir. "Ona selamla girin. Bu, ebedilik günüdür". Orada diledikleri herşey onlarındır; Katımızda daha fazlası da var. (Kaf Suresi, 32-35)

EVİRİM YANILGISI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanlış olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar.

Evrım teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrım teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılabacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorisinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır. Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrin teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır? Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusunda hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı. Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılabilecekti ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in Türlerin Kökeni adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu. Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür." (*Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s.2*)

Evrin teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücrelerinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücrelerinin

tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır." (*Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196*)

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. (*"New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330*) Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. (*Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7*)

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? (*Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40*)

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmazla girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilmemektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10950'de 1'dir. Ancak matematikte 1050'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır. Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA,

yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. (*Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78*)

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez. Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "*Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz*" demek zorunda kalmıştı. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s.189*)

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için

abalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı. Darwin de benzeri örnekler vermiş, rneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184*)

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20 .yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlının genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlının, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: Mutasyonlar canlını geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler. Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir.

Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdır. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. (*B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.*)

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon rneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlını sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını

göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrım teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrım teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğere dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir. Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler" in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşıırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara-geçiş formu" adını verirler. Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, Türlerin Kökeni'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179*)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçeğe karşılaşırsınız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. (*Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133*)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam

aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. (*Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983, s. 197*)

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

- 1- Australopithecus
- 2- Homo habilis
- 3- Homo erectus
- 4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389*)

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırır. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan

zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. (*J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992*)

Evrimciler "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. (*Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272*)

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. (*Time, Kasım 1996*)

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. (*S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30*)

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçeğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına-girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı

anda kabul etmeleri bile mümkündür. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19*)

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim. Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemten geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10-950 olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar.

Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümeleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücrelerini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskopunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur. Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır.

Evrincilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrin teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemten sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok

açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beyin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir. Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojiye çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşamamıştır.

En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir. Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ıslıl ıslıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın

yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran Yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. (*Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28*)

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrin Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitilmiş insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür.

Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlarıdır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah başka ayetlerde de, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyü'nün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyü'nün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücülerini" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücülerini yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyü'sünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyü'nün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir.

Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. (*Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43*)

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler" in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

**Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka
bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi
bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)**

Ümit etmek Kuran'da müminlerin önemli bir vasfı olarak belirtilmiştir. Ümitvar olmak aynı zamanda kişinin imanının da bir göstergesidir. İnsan imanı ölçüsünde Allah'tan umut eder, O'nun rahmetine ve nimetine kavuşmak için büyük bir özlem duyar. Çünkü Allah iman edenlere hem bu dünyada hem de ahirette çok büyük nimetler vaad etmiştir. Kişi de Allah'a olan güveni, yakınlığı, teslimiyeti ve samimiyeti derecesinde bu nimetlere kavuşmayı ümit eder. Yalnızca Allah'ın dilemesi ile olduğunu bildiği için üzüntüye, karamsarlığa ve ümitsizliğe düşmekten sakınır. En kötü görünen bir olayın ya da ortamın bile dünyadaki imtihan ortamının bir parçası olduğundan ve eninde sonunda müminler için hayra dönüşeceğinden kuşku duymaz.

Allah'ın rahmetini ve cennetini ummak bu kişinin bütün hayatını, hayata bakış açısını, ibadetlerindeki samimiyeti ve kararlılığı büyük çapta etkiler. Allah'ın rahmetini uman bir insan Allah'ın yasakladığı bir şeyi yapamaz, Allah'ın emrettiği bir şeyi göz ardı edemez, kötü söz söyleyemez, vicdanının sesini dinlememezlik etmez, insanlara hayrı, hakkı tavsiye eder, onları kötülükten men eder ve Allah'ın kendisine emrettiği daha birçok ibadeti şevkle yerine getirir. Bu şevkli yapı içerisinde ümitsizliğe yer yoktur. İşte Allah'ın kendilerinden razı olacağı umulan kişiler bunlardır.